

Pla d'acció cultural
TONA

Barcelona, maig 2007

Ajuntament de Tona

**Diputació
Barcelona**
xarxa de municipis

Àrea de Cultura

Pla d'acció cultural
TONA

Index de continguts

FONAMENTS DEL PLA	9
<i>I DOCUMENT DE DIAGNÒSTIC</i>	15
1. CONTEXT DEMOGRÀFIC I TERRITORIAL	17
1.1 El territori	17
1.2 La societat: dades demogràfiques	20
2. LA CULTURA A TONA	27
2.1 Equipaments	27
2.2 Agents culturals	36
2.3 Oferta i consum cultural	41
2.4 Difusió	46
3. SÍNTESI DEL DIAGNÒSTIC	47
3.1 Anàlisi DAFO (Debitats, Amenaces, Fortaleses, Oportunitats)	47
3.2 Elements caracteritzadors de la cultura a Tona	49

II PROPOSTES	53
1. METODOLOGIA	55
1.1 Objectius	57
1.2 Àmbits i línies d'intervenció	58
2. SÍNTESI DE LES PROPOSTES	61
3. PRIMER ÀMBIT: CONSOLIDACIÓ D'EQUIPAMENTS, PROGRAMACIÓ, CREACIÓ I FORMACIÓ	63
3.1 Línia d'intervenció A : <i>Optimització i programació dels equipaments culturals</i>	63
3.2 Línia d'intervenció B: <i>La formació i la creació</i>	70
4. SEGON ÀMBIT: UN NOU IMPULS A LA CULTURA	73
4.1 Línia d'intervenció C: <i>La comunicació</i>	73
4.2 Línia d'intervenció D: <i>Noves formes de gestió</i>	78
5. TERCER ÀMBIT: LA CULTURA COM A FACTOR DE COHESIÓ I DE GENERACIÓ DE REFERENTS D'IDENTITAT	83
5.1 Línia d'intervenció E: <i>El patrimoni</i>	83
5.2 Línia d'intervenció F: <i>Nous públics</i>	88

ANNEXES	93
ANNEX 1: Entitats de Tona i Activitat.	95
ANNEX 2: Crèdits	99

Fonaments del pla

1. Per què un Pla d'Acció Cultural?

Hi ha una clara tendència a què la cultura assoleixi un paper cada cop més fonamental dins del conjunt de les polítiques municipals. El canvi progressiu d'un paradigma plenament basat en la qüestió social cap a un **paradigma centrat en la cultura**, en els discursos, els imaginaris i les identitats està òbviament en la base de la importància adquirida per les polítiques culturals en el conjunt de la gestió pública. En aquest context, resulta molt difícil de sostenir l'actuació en el territori basant-se només en el voluntarisme i les bones intencions. Cal anar molt més enllà per trobar els camins adequats per transitar-hi.

La política cultural s'ha de replantejar doncs a partir del desenvolupament de dos vectors bàsics. D'una banda, la **renovació del marc** conceptual del discurs que en definitiva ha d'orientar, posar ordre i donar sentit a les diverses intervencions en cultura i, d'altra banda, la necessitat de la **planificació i la racionalització** dels recursos disponibles, de la recerca de l'eficàcia i l'optimització.

Tal replantejament significa, entre d'altres qüestions, reflexionar al voltant dels valors que guien l'acció cultural, identificar el paper i els recursos que posa a disposició l'administració perquè aquesta es plasmí, recolzar la creació de nous públics, adaptar l'oferta cultural a noves necessitats, relacionar-se de manera diferent amb el teixit associatiu, establir prioritats i línies d'actuació o replantejar l'ús dels equipaments i serveis.

Per tal de fer possible aquesta via doble de reflexió i decisió, l'ajuntament de Tona, a través de la seva Regidoria de Cultura, ha optat per formalitzar un procés que desemboqui en l'elaboració d'un **Pla d'Acció Cultural**, recolzat pel CERC (Centre d'Estudis i Recursos Culturals) de l'Àrea de Cultura de la Diputació de Barcelona. Els plans d'acció cultural són **eines** que permeten **identificar, ordenar, prioritzar i consensuar** les línies que han de guiar la programació i les activitats culturals del municipi en els propers anys mitjançant la participació de la ciutadania i de la societat civil. La seva formulació parteix, doncs, de la seva doble vocació: ser element de reflexió i alhora motiu per a l'acció planificada i plantejada en clau estratègica en un entorn concret.

La seva confecció combina la recerca i l'anàlisi d'informació quantitativa al voltant dels àmbits que condicionen i envolten l'acció cultural amb l'endegament de processos de participació que permeten afinar tant el diagnòstic sobre el territori com formular les principals propostes d'actuació futura. Són instruments útils que incideixen en la quotidianitat però tenen un horitzó temporal més llunyà.

Tona és un municipi en procés de transformació, amb un increment de població en els últims anys de més del 17%.

En aquest cas, l'objecte del pla és el poble de Tona, municipi que es troba en un procés de **transformació**. Aquesta asseveració ve confirmada per una multiplicitat de factors intrínsecs i extrínsecs. El primer a destacar és el **poblacional** que s'ha vist incrementat en més del 17 % per l'arribada de persones novingudes i el seu allotjament en les diverses zones residencials del municipi, entre les quals destaca el barri de La Canal. Seguidament, cal parlar de canvi **urbanístic**, derivat d'una banda de l'ampliació del parc d'habitatges, i en segon lloc, per l'existència de noves àrees i usos que estan variant la fesomia tradicional del poble. En tercer lloc, i sense ser un fenomen exclusiu de Tona, cal afegir el **canvi en la societat i en la seva actitud envers la cultura**. Aquest comporta el concurs d'una població més formada, amb més capacitat crítica i l'entrada de nous públics i usuaris culturals pràcticament en totes les franges d'edat i grups socials. Per últim, no és aliena a aquesta situació la progressiva **connectivitat** de la vila i de la seva ciutadania: més moviments, més intercanvis amb els municipis propers i relacions habituals dels seus residents amb focus de població més grans (com Vic, Granollers o Barcelona).

Tots aquests factors i condicionats estan configurant un mapa nou de la població en què la cultura vol assolir el paper protagonista i central que reclamen els temps actuals. És propòsit del procés de confecció del Pla d'Acció Cultural treballar amb aquesta finalitat.

2. Procés d'elaboració del Pla d'Acció Cultural

El Pla d'Acció Cultural es desenvolupa a partir de la combinació de metodologies de participació de la ciutadania i la societat civil amb la recopilació i anàlisi de les dades rellevants i el concurs d'experts i especialistes en els diversos àmbits de referència. Aquest procés, que transcorrerà entre els mesos de febrer i setembre de 2006 es divideix en les següents fases :

- Diagnòstic.
- Elaboració de propostes.

El Pla d'Acció Cultural es desenvolupa a partir de la combinació de metodologies de participació de la ciutadania i la societat civil amb la recopilació i anàlisi de les dades rellevants i el concurs d'experts i especialistes.

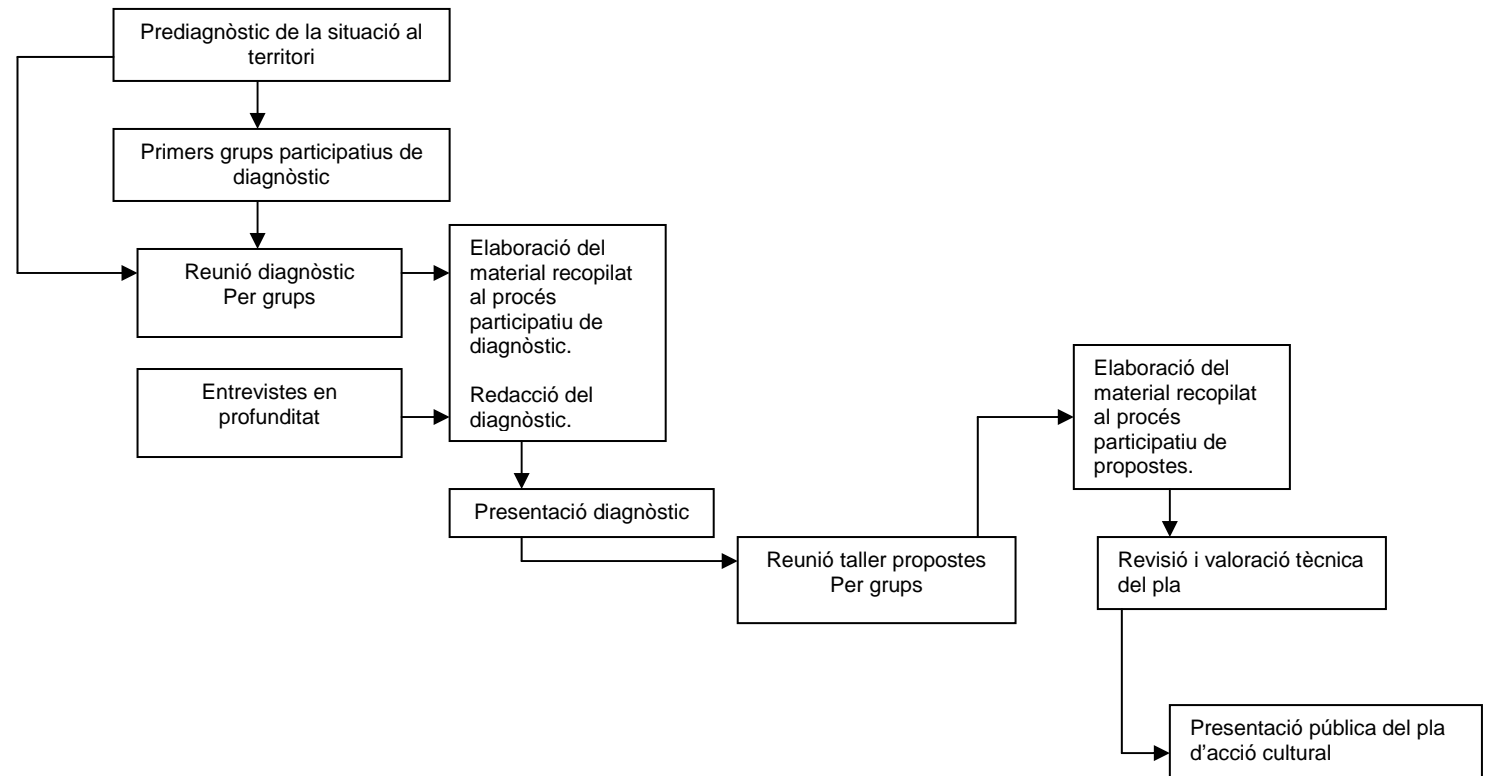
La fase de **diagnòstic** té com a objectiu analitzar la situació de l'activitat cultural i dels seus agents, identificar els problemes i obstacles principals i proporcionar els elements bàsics per planificar les actuacions futures. Temporalment, la fase es seqüència en dues parts: el prediagnòstic i el diagnòstic.

El **prediagnòstic** és el resultat de la presa en consideració de les principals dades que estan a la base del desenvolupament cultural futur de la vila. És a dir el coneixement i descripció dels principals factors que determinen el territori, la plasmació de les dades socials i demogràfiques bàsiques i la descripció de la vida cultural (activitats, equipaments, usos, patrimoni, participació ciutadana, difusió i recursos). Per elaborar el prediagnòstic s'han explotat les dades demogràfiques i socioeconòmiques existents i s'han realitzat visites d'estudi i entrevistes amb tècnics i polítics.

El **diagnòstic** es va completar amb la presentació pública de les dades de prediagnòstic, la convocatòria de grups de treball oberts a la ciutadania i la societat civil, abordant el diagnòstic de la situació cultural del poble i la realització d'entrevistes en profunditat entre un reguitzell de persones i entitats significatives en la vida cultural. Fruit d'aquest procés, s'elabora el document que plasmarà el diagnòstic de la situació cultural a Tona.

La fase d'**elaboració de propostes** seguirà una metodologia similar a la de diagnòstic en el sentit que restarà oberta a la participació de la ciutadania i representants de la societat civil del poble mitjançant grups de treball que es reuniran de manera regular. Com a resultat, i després de la revisió i valoració tècnica del document, es presentarà de manera pública el Pla d'Acció Cultural de Tona, tot incloent i integrant en un document únic el diagnòstic i les propostes.

El següent gràfic exemplifica el procés en el marc temporal de referència.

3. Missió i visió de la Regidoria de Cultura

Seguint l'esquema anterior i per tal de poder avançar de manera adequada en la descripció tant territorial com social del municipi, és imprescindible en tot cas conèixer quina és la visió i la missió que l'àrea de cultura de l'Ajuntament de Tona té sobre el territori i l'acció cultural que s'hi ha de desenvolupar. Tot entenent la visió com la imatge ideal en el futur del que hauria de ser i representar la cultura a Tona i la missió com les funcions que ha d'acomplir l'àrea pel que fa a la població i les seves necessitats culturals.

Podem definir la **missió** així:

L'àrea de cultura ha de treballar per posar la cultura a l'abast de tota la ciutadania de Tona, a la vegada que promoure i difondre la creació cultural, facilitant els equipaments necessaris i potenciant el seu millor aprofitament, donant suport a les entitats del territori i fomentant polítiques que afavoreixin una oferta cultural de qualitat.

Pel que fa al **plantejament de futur** de l'àrea de cultura, es pot definir la visió com:

Tona hauria de ser un municipi:

- a) amb un dinamisme cultural que aconsegueixi que la població participi activament de la vida cultural i social de la vila i eviti que es transformi en un poble dormitori
- b) que fomenti la creació artística de qualitat
- c) que sigui un pol d'atracció cultural en relació al seu territori de referència
- d) que treballi en xarxa amb la resta del territori per tal de potenciar els seus recursos.

I Document de Diagnòstic

La major part del terme municipal s'estén per la Plana, i llinda amb els municipis de Malla, Vic i Seva, amb molta proximitat al Parc Natural del Montseny

1. Context demogràfic i territorial

1.1 El territori

La vila de Tona està situada a la part sud de la comarca d'Osona a 12 quilòmetres de Vic. La major part del terme municipal s'estén per la Plana, i llinda amb els municipis de Malla, Vic i Seva, amb molta proximitat al Parc Natural del Montseny. El terme té una extensió de 16,54 km². i una població al 2005 de 7.030 habitants, que representa una densitat bruta de 425,03 hab/km².

Pel que fa a la relació que té el poble amb la resta del territori, Tona pertany a la Mancomunitat de la Plana i al Consorci de Turisme Portes del Montseny, compartint recursos i planificació en algunes àrees. Això pot explicar la major relació existent entre la vila i les poblacions de Centelles i Aiguafreda, ambdues incloses a la Mancomunitat i al Consorci. De tota manera l'entitat administrativa superior que opera en el territori és el Consell Comarcal d'Osona, la capital del qual és Vic, vila que és el nucli econòmic i principal proveïdor de serveis de la comarca.

Tot i trobar-se molt a prop d'aquesta ciutat i d'altres nuclis poblacionals més petits de la zona, com ara Centelles o Aiguafreda, la comunicació amb transport públic amb elles és difícil. Pel que fa a Vic, existeixen línies d'autobús, però, per desplaçar-se entre els municipis més petits Tona no compta amb transport públic interurbà, a excepció del tren, que té només una estació comuna per Seva- Balenyà-Tona a les afores del poble. Aquest punt incideix directament en les dinàmiques del poble, potenciant molt l'ús del transport privat. Com a conseqüència d'això, per exemple, hi ha dificultats per atraure població jove d'altres municipis per participar a Tona de les activitats (i a la inversa).

D'altra banda, cal destacar que tradicionalment s'ha conegut Tona per les seves aigües minerals i balnearis. Aquesta característica feia que antigament Tona fos una colònia d'estiuejants, tot i que ara l'increment de població a l'estiu no és significatiu. Dels quatre balnearis que va arribar a tenir el poble el segle passat, a dia d'avui només es troba en funcionament un, el Balneari Codina, de titularitat privada. En la actualitat, i per tal de reactivar aquest valor del poble, l'ajuntament està impulsant el projecte del Balneari Ullastres. Aquest Balneari, de titularitat de l'ajuntament i gestió privada, comptarà, a part dels serveis de balneari, amb instal·lacions hoteleres per acollir als usuaris, servei

que en la actualitat el balneari privat existent ha de resoldre mitjançant convenis amb la infraestructura hotelera del poble, ja que no té infraestructura pròpia.

Cal destacar, per últim, la important dotació de parcs i espais públics amb que compta el municipi, com ara el de Feixetes i el de Roquetes, o el Castell, que formen un *continuum* amb algunes de les zones verdes que envolten Tona. La foto aèria demostra aquesta situació.

Foto1: ortofoto nucli urbà. Font: Diputació de Barcelona

Pel que fa a l'estructuració territorial del poble, Tona es troba dividida en dos àrees diferenciades: el centre-nord format per quatre barris: Centre, Roqueta, Codina i Fontordera, i el barri de La Canal, aquest últim de nova construcció i separat de la resta del poble per l'antiga carretera a Barcelona.

Al centre-nord es troba l'assentament original del municipi i per tant la majoria de la població radicada al poble. Actualment, però, i seguint la tendència d'altres municipis de Catalunya, en aquesta zona es troben els habitatges més assequibles, que són ocupats per immigrants extracomunitaris. Aquesta zona concentra a prop del 88% de la població, és a dir, al voltant d'unes 6.400 persones.

Figura 1: Situació dels barris al municipi de Tona. Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de l'Ajuntament de Tona

El barri de La Canal, està ocupat per persones nouvingudes - de Barcelona o d'altres poblacions de la província, principalment

Pel que fa al barri de La Canal, està ocupat per persones nouvingudes - de Barcelona o d'altres poblacions de la província, degut a què el preu de l'habitatge, en relació a altres ciutats de la província és més baix-. La població d'aquest barri s'està conformant a partir de parelles joves amb fills en edat escolar i gent gran que ha vingut a viure a Tona després de jubilar-se. Al barri hi viuen unes 890 persones.

En general, es pot dir que Tona té un bon nivell de serveis i equipaments que fan atractiu el poble per viure-hi: un nou complex esportiu, un CAP, equipaments culturals, escoles primàries, molts espais verds, etc. Tant els serveis com la infraestructura cultural es troben principalment a la part centre -

nord de la vila, a excepció de la sala La Canal, que es situa en el límit entre el barri de La Canal i la part centre, i el complex esportiu, que es troba al barri de Codina.

La densitat de població de Tona es troba entre les més altes dels municipis de referència, i bastant per sobre la densitat mitjana de 307,37 hab/km², només superada per Centelles i Santa Maria de Palautordera

1. 2 La societat: dades demogràfiques

Per tal de poder contextualitzar les dades de Tona, utilitzarem, per una banda, les dades de la comarca i de Catalunya, i de l'altra, les dades d'una sèrie de municipis de referència que es detallen a continuació. La selecció s'ha fet escollint municipis de la província de Barcelona, amb similituds en el volum de població i superfície.

Quadre 1: Municipis de referència

2006	Població	Superfície (Km2)	Densitat pobl.	Renda*
Tona	7.328	16,54	443,05	14.405,29
Sant Fruitós de Bages	7.199	22,2	324,28	15.596,39
Bigues i Riells	7.564	28,64	264,11	15.344,19
Centelles	6.671	15,17	439,75	14.865,14
Viladecavalls	7.036	20,13	349,53	12.842,25
Sallent	7.146	65,26	109,50	13.173,55
Santa Maria de Palautordera	8.099	16,84	480,94	12.070,92
Taradell	5.764	26,49	217,59	14.418,39

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la Diputació de Barcelona

** Renda familiar disponible per habitant (Euros per habitant)*

La densitat de població de Tona es troba entre les més altes dels municipis de referència, i bastant per sobre la densitat mitjana de 307,37 hab/km², només superada per Centelles i Santa Maria de Palautordera. Pel que fa a la renda familiar disponible per habitant, tot i trobar-se entre les més altes dels municipis de referència, és poc superior a la mitjana que és de 12.322,82€. La superfície limitada del sòl disponible i l'increment progressiu dels fluxos migratoris envers Tona estan a la base de

l'elaboració del Pla d'Ordenació Urbanística Municipal. Aquest instrument pretén dotar a la població d'un marc general de planejament adequat a la seva realitat urbanística, territorial i demogràfica.

Durant el segle XX, l'evolució demogràfica a Tona i a la resta de la comarca havia seguit una corba similar. Des de l'any 2001, però, la vila de Tona ha viscut un increment en els nivells de població d'un 17,81%, xifra que representa gairebé el doble de l'increment comarcal o el de Catalunya que es ambdós pels volts del 9,96%. Les dades estadístiques acumulades fins al 2005 així ho demostren:

El Pla d'Ordenació Urbanística Municipal de Tona projecta, en el seu escenari mitjà-alt, 10.815 habitants l'any 2020, cosa que significa un increment en 14 anys del 46,14%.

Quadre 2: Evolució de la població en els darrers anys

Any	Tona	Osona	Catalunya
1998	5.799	124.320	6.147.610
1999	5.842	125.511	6.208.817
2000	5.868	126.853	6.261.999
2001	5.967	129.455	6.361.365
2002	6.183	132.601	6.506.440
2003	6.486	135.871	6.704.146
2004	6.725	138.630	6.813.319
2005	7.030	142.337	6.995.206
2006	7.328	145.790	7.134.697

Font: Elaboració pròpia a partir de l'IDESCAT (Institut d'Estadística de Catalunya)

Quadre 3: Increment comparatiu de la població

	Incr. 91-96	Incr. 96-01	Incr. 01-06
Tona	4,40 %	5,33 %	22,81 %
Osona	4,67 %	5,39 %	12,62 %
Catalunya	0,50 %	4,16 %	12,16 %

Font: Elaboració pròpia a partir de l'IDESCAT (Institut d'Estadística de Catalunya)

A tall d'exemple de la situació d'increment poblacional esmentada, les dades de població del Padró Municipal a març de 2006 registren una població total de 7.400 habitants al municipi de Tona. Significa, doncs, que l'últim any l'increment ha estat del 5,26%. Tal circumstància il·lustra com n'és de pronunciat el creixement previst pels pròxims anys. Així doncs, el Pla d'Ordenació Urbanística Municipal de Tona projecta, en el seu escenari mitjà-alt, 10.815 habitants l'any 2020, cosa que significa un increment en 14 anys del 46,14%.

L'ajuntament ha engegat, en resposta a l'arribada d'aquesta població nouvinguda, un servei de recepció i acollida. Cada ciutadà que s'empadroni al municipi ha de passar per aquest servei per tal de rebre informació de certes formes de funcionament del poble, com ara la recollida selectiva de residus.

La població actual, analitzada per grups d'edat, segueix l'estructura demogràfica de la resta de Catalunya i de la comarca d'Osona. Des dels anys vuitanta i fins el 2001, la població mostra un progressiu envelliment. Les dades del 2004 ens mostren, però, un canvi en la tendència amb un lleuger increment en els últims anys del percentatge que representa la franja de menors de 15 anys. (Quadre 4)

De tota manera, sembla ser que el preu de l'habitatge al municipi ha pujat significativament els darrers anys, situació que reverteix en una progressiva migració dels joves cap a municipis propers, que tenen un preu de la vivenda més assequible.

Les dades del 2004 mostren un canvi de tendència amb un lleuger increment de la franja de menors de 15 anys.

Quadre 4: Distribució de la població per edats. Municipi, comarca i Catalunya

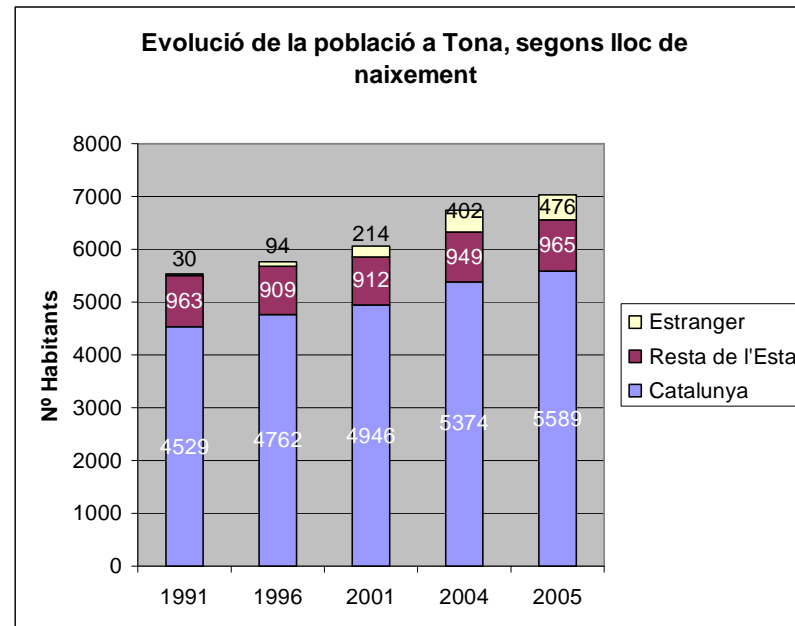
1991	Tona	%	Osona	%	Catalunya	%
<15	1.095	19,83	21.290	18,13	1.076.278	17,76
15 - 64	3.695	66,91	78.236	66,62	4.115.905	67,92
>65	732	13,26	17.916	15,26	867.311	14,31
1996	Tona	%	Osona	%	Catalunya	%
<15	864	14,99	18.901	15,38	892.431	14,65
15 - 64	4.070	70,60	82.928	67,46	4.205.903	69,06
>65	831	14,41	21.094	17,16	991.706	16,28
2001	Tona	%	Osona	%	Catalunya	%
<15	886	14,59	19.189	14,81	872.833	13,76
15 - 64	4.174	68,74	86.581	66,84	4.366.994	68,85
>65	1.012	16,67	23.773	18,35	1.103.283	17,39
2005	Tona	%	Osona	%	Catalunya	%
<15	1.118	15,90	21.614	15,19	988.016	14,12
15 - 64	4.877	69,37	96.568	67,84	4.856.466	69,43
>65	1.035	14,72	24.155	16,97	1.150.724	16,45

Font: Elaboració pròpia a partir de l'IDESCAT (Institut d'Estadística de Catalunya)

La major part de la població és d'origen català, tot i que hi ha hagut importants fluxos migratoris cap a Tona des d'altres poblacions de l'estat i de fora de l'estat. Tradicionalment el grup més nombrós d'immigrants de la resta de l'estat ha estat l'andalús, migració que ha decregut els darrers 25 anys, representant un 10,05% (675 persones) de la població l'any 2004. Aquesta disminució s'ha vist compensada per migracions internes: de la província i, en menor mesura, de la comarca.

Tradicionalment el grup més nombrós d'immigrants de la resta de l'estat ha estat l'andalús

Els darrers anys han augmentat també les migracions des de l'estranger, representant l'any 2005 un 6,7% de la població, segons dades de l'IDESCAT, en comparació al 3,5% que representaven l'any 2001. L'origen majoritari del col·lectiu d'immigrants estrangers és el Marroc i l'Uruguai que representen un 28,9% (137 persones) i un 25,3% (120 persones) del total d'immigrants respectivament, segons dades del Padró Municipal del 2004. L'evolució de l'origen de la població es veu al gràfic 1.

Gràfic 1: Evolució de la població a Tona, segons el lloc de naixement.
Font: Elaboració pròpia a partir de l'IDESCAT

Tot i la diversitat d'òrgens de la població, el nivell de coneixement del català és similar als nivells de coneixement de la comarca d'Osona i és considerablement superior als valors de Catalunya (quadre 5). No obstant això, com que les dades de coneixement de la llengua són de l'any 2001, no queda reflectit el possible efecte de l'augment de la immigració estrangera sobre aquests percentatges.

El nivell de coneixement del català és similar als nivells de coneixement de la comarca d'Osona és considerablement superior als valors de Catalunya

Quadre 5: Coneixement del català

2001	Tona	Osona	Catalunya
	%	%	%
L'entén	97,20	96,24	92,03
El sap parlar	83,20	86,06	72,56
El sap llegir	82,30	83,70	72,37
L'escriu	63,97	65,37	48,51
No l'entén	2,80	3,76	5,34

Font: Elaboració pròpia a partir de l'IDESCAT (Institut d'Estadística de Catalunya)

Tona és un municipi que genera fluxos importants de desplaçaments per motius de treball, com mostra el quadre 6:

Quadre 6: Mobilitat de població

Per motiu de treball	1991	1996	2001
Desplaçaments a dins	1.218	1.135	1.336
Desplaçaments a fora	1.078	1.299	1.715
Desplaçaments des de fora	596	639	814
Total generats	2.296	2.434	3.051
Total atrets	1.814	1.774	2.150
Diferència atrets/generats	-482	-660	-901

Font: Elaboració pròpia a partir de l'IDESCAT (Institut d'Estadística de Catalunya)

Del quadre anterior es desprèn que es generen gairebé el doble de desplaçaments per motiu de treball a fora que des de fora, seguint la mateixa tendència els últims anys. La qüestió rellevant però és que en 10 anys ha augmentat substancialment la quantitat de persones residents que surten fora a

La qüestió rellevant però és que en 10 anys ha augmentat substancialment la quantitat de persones residents que surten fora a treballar en relació a les persones residents que treballen el poble.

treballar en relació a les persones residents que treballen el poble, cal indicar que la població nouvinguda pot tenir una incidència en aquest perquè sol conservar la feina que tenia a fora de Tona.

Pel que fa a l'ocupació al municipi podem apreciar una tendència a la disminució de la proporció ocupada en el sector industrial i un augment en el sector serveis. El sector agrícola s'ha mantingut estable des del 1991, i el sector de la construcció ha experimentat un lleuger augment, com es pot veure al quadre 7. Pel que fa al nivell d'atur, l'any 2004 registrava un 2,5 %, procedent en un 90 % dels sectors indústria i serveis, segons dades de l'IDESCAT , xifra molt per sota de la mitjana de Catalunya que en aquest mateix any era del 9,4%.

Quadre 7: Nombre d'ocupats per grans sectors d'activitats

Tona	1991		1996		2001	
	núm.	%	núm.	%	núm.	%
Agricultura	81	3,53	94	3,86	114	3,74
Indústria	1.167	50,83	1.061	43,59	995	32,61
Construcció	223	9,71	213	8,75	366	12,00
Serveis	825	35,93	1.066	43,80	1.576	51,66
TOTAL	2.296	100,00	2.434	100,00	3.051	100,00

Font: Elaboració pròpia a partir de l'IDESCAT (Institut d'Estadística de Catalunya)

2. La cultura a Tona

L'apartat següent presenta els principals trets que caracteritzen l'activitat cultural que es desenvolupa a Tona. Tot i tenint en compte la definició de la missió i la visió que té la pròpia regidoria de cultura envers l'actuació municipal local, s'ha optat per incloure els diversos tipus d'activitat no exclusivament a partir de l'acció de l'ajuntament sinó a partir de l'entrecreuament d'actors, organitzacions i persones implicades.

En tot cas, l'itinerari establert verifica els espais on s'executa la cultura, identifica els seus protagonistes, presenta el seu ús i analitza com es difon i de quins recursos disposa. En aquesta descripció s'hi combinen dades confirmades amb percepcions i opinions de les persones que van participar o bé en les taules de prediagnòstic o bé en les entrevistes personals.

2.1 Equipaments

En la actualitat, el municipi compta amb diversos equipaments municipals principals on es programa l'activitat cultural del poble. **Quatre d'ells són d'ús exclusivament cultural:** la **biblioteca Caterina Figueras**, la **sala d'exposicions Caterina Figueras**, la sala polivalent **La Canal** i el **Museu del Camp de les Lloses**.

La programació es realitza també a altres equipaments que tenen usos compartits, com ara la sala **Can Codina**, **Can Licus**, el **Pavelló d'esports** i el **camp de futbol**. A més, l'Ajuntament fa ús de part del seu edifici per suplir les deficiències d'espai, utilitzant la tercera planta per **sales d'assaig i espais per a entitats**, i la segona planta com a seu de l'**Aula Oberta**. Per altra banda, l'Ajuntament aprofita **espais públics** com places i parcs o el mateix castell per programacions concretes d'estiu i festes populars.

D'altra banda, el municipi ha viscut els últims anys el tancament o la desaparició de recursos importants d'ús cultural, com ara el teatre Capitol (de moment sense ús), el cinema Orient (ara construcció de noves vivendes), i la sala de l'esbart (actualment enderrocada). L'únic equipament privat cultural és el Museu del pa.

El municipi compta amb diversos equipaments municipals principals on es programa l'activitat cultural del poble.

L'any 2006 és particularment significatiu, ja que es posen en marxa **equipaments importants** pel poble com ara l'escola bressol, i el Museu del Camp de Les Lloses, equipaments que complementaran la infraestructura cultural existent. D'altra banda, està prevista l'ampliació de Can Licus. Per altra banda es projecten importants inversions en altres àrees com ara els balnearis, amb el projecte d'Ullastres.

D'altra banda, el municipi ha viscut els últims anys el tancament o la desaparició de recursos importants d'ús cultural

El quadre següent resumeix els equipaments existents:

Quadre 8: Equipaments culturals i d'ús cultural

EQUIPAMENTS CULTURALS ESPECIALITZATS (PÚBLICS I PRIVATS)	
Equipament	Titularitat i gestió
Biblioteca Caterina Figueras	Ajuntament
Sala exposicions Caterina Figueras	Ajuntament
Museu Camp de les Lloses	Ajuntament
Sala Polivalent La Canal	Ajuntament
Museu del Pa	Privada

ALTRES EQUIPAMENTS I SERVEIS D'ÚS CULTURAL	
Equipament/ Servei	Titularitat / Gestió
Sala Can Codina	Ajuntament
Can Licus (*)	Ajuntament
Aula Oberta	Fundació Privada Osona Formació i Desenvolupament
Pavelló d'esports	Ajuntament
Antic Camp de Futbol	Ajuntament
Tercer pis ajuntament	Ajuntament
Parcs (Feixetes- Roquetes)	Ajuntament
Castell de Tona	Ajuntament

(*) Pendent d'inauguració

Equipaments culturals d'ús especialitzat:

La Biblioteca Caterina Figueras, ubicada en un edifici d'interès arquitectònic, genera activitats de promoció a la lectura i accés al coneixement.

Biblioteca Caterina Figueras: ubicada en un edifici d'interès arquitectònic, genera activitats de promoció de la lectura i accés al coneixement. És un equipament cogestionat amb la Diputació de Barcelona. L'horari d'atenció a públic és de dilluns a divendres per les tardes i dimecres i dissabte durant el matí. A hores d'ara, part del conjunt arquitectònic està destinat a allotjar la ludoteca, situació que es mantindrà fins que s'inauguri l'ampliació de Can Licus.

Com es pot veure a l'apartat sobre l'oferta cultural, la biblioteca genera una gran quantitat d'activitats. Moltes d'elles es porten a terme **fora del espai físic de l'edifici**, tant com a part de la programació estable (bibliomercat i bibliopiscina, per exemple), com també amb activitats que es generen puntualment, per mancances d'espai. Aquestes activitats es realitzen a diversos espais municipals: l'Aula Oberta, la sala de Plens de l'Ajuntament o Can Codina.

Una de les activitats que porta a terme la biblioteca i que s'ha de destacar és el treball que fa amb les escoles – tant escoles bressol com de primària- per tal de fomentar la lectura i apropar la biblioteca als nens. La biblioteca ha fet un esforç d'adaptació per l'acollida de tota la nova població escolar, ampliant el seu fons per cobrir les necessitats d'aquest públic (per exemple amb vocabularis àrab- català, literatura en llengua estrangera, etc). Per altra banda, aquest equipament acull puntualment activitats d'altres entitats, com és el cas de les trobades del grup Brots de Poesia, sempre fora de l'horari de servei de la biblioteca.

Cal comentar, en tot cas, que la biblioteca té en aquest moments limitacions importants tant arquitectòniques (amb un accés molt complicat per a discapacitats), com de dotació (amb ordinadors connectats a internet, però sense programes informàtics per a poder treballar o descarregar documents). En aquests moments existeix un projecte d'ampliació de la biblioteca per donar resposta al nivell d'ús que fa la població d'aquest equipament i adaptar-la als estàndards de la Xarxa de Biblioteques de la Diputació de Barcelona (quadre 9).

La Sala d'exposicions Caterina Figueras, acull exposicions diverses i està previst utilitzar-ne una part com a petit centre d'interpretació de la vida del municipi.

Quadre 9: Dades bàsiques. Estàndards*

Estàndards de la Diputació	Estàndards mòdul B1	Biblioteca Caterina Figueras (dades 2006)
Superfície de programa (m ²)	680	350
Personal	3-4	4
Equipament informàtic	12	10
Punts de lectura	70	55
Fons documental final	7.000-12.500	20.665
Hores de serveis setmanals	30	34

Font: Servei de Biblioteques de la Diputació de Barcelona

* Estàndards de la Xarxa de Biblioteques de la Diputació de Barcelona

La Sala polivalent La Canal té capacitat per acollir públic en graderies (400 persones assegudes) o disposar d'espai pla.

Sala d'exposicions Caterina Figueras: forma part del conjunt arquitectònic de la biblioteca, però té un accés independent. Acull exposicions diverses i està previst utilitzar-ne una part com a petit centre d'interpretació de la vida del municipi. Principalment, les exposicions que es porten a terme són de pintura, escultura o fotografia, i poden venir de propostes de particulars, d'entitats o promogudes des de l'ajuntament. La sala no té una especificitat artística, ni un criteri de programació definit. És el tècnic de cultura qui rep les propostes i gestiona el calendari de la sala.

Tot i funcionar de manera independent de la resta del edifici, tant pel que fa als accessos com pel que fa a programació, el pressupost és compartit amb el de la biblioteca. La programació de la sala no està vinculada a cap altre programa.

Museu Camp de Les Lloses: Centre d'interpretació del jaciment ibero-romà, situat en el nucli urbà, ha estat inaugurat a l'abril de 2006. Compta amb dos sales d'exposició: la primera acull la col·lecció d'arqueologia local que formava part de l'antic Museu Municipal; la segona a les troballes del jaciment del Camp de Les Lloses. L'horari d'atenció al públic es dimarts i dijous de 09:30 a 13:00 hores, i de 15:00 a 18:00 hores, i dissabtes i diumenges de 10:00 a 14:00 hores. No és membre de la xarxa de museus de la Diputació de Barcelona.

Arxiu municipal: En el marc del programa de suport al patrimoni documental local que du a terme l'oficina de Patrimoni Cultural de la Diputació de Barcelona, l'ajuntament de Tona compta actualment amb el servei d'un arxiver itinerant. Donades les previsions de creixement del municipi a mig termini caldrà adequar aquest equipament tant a nivell de recursos humans com a nivell d'infraestructures.

Quadre 9: Dades bàsiques.

	Arxiu municipal (dades 2006)
Total ml de documentació de l'arxiu	370,4
Capacitat ml lliures	31,9
Funcionament en xarxa	si
Consultes/préstecs anuals	100
Sala Consulta	no

Font: Oficina de Patrimoni Cultural de la Diputació de Barcelona 2007

Sala Polivalent La Canal: ubicada a l'entrada del barri de La Canal, la sala té capacitat per acollir públic en graderies (400 persones assegudes) o disposar d'espai pla. Com a espai polivalent, es fa molt gran per segons quines activitats i petit per altres. Per pal·liar aquesta situació, i comptar amb espais més reduïts per activitats de format més petit, s'ha adequat el vestíbul i s'està reformant el soterrani.

L'espai principal s'utilitza de manera intensiva a partir de les 15:00 hores de dilluns a divendres, principalment per a assaigs d'entitats (grup de teatre, grup de músics d'Uruguai, etc.) i cursos de l'Aula Oberta. Els caps de setmana s'utilitza per activitats obertes al públic tant de programació professional promoguda des de l'Ajuntament com d'espectacles portats a terme per entitats.

L'espai del vestíbul s'utilitza principalment els divendres i dissabtes al vespre, amb programació promoguda des d'entitats com ara "La Guarderia Teatre". El festival de Jazz de Tona també utilitza aquest espai per a la seva programació. Es podria considerar com a un espai equiparable- pel que fa a l'espai, no per el seu equipament- a una sala de petit format.

L'espai del soterrani ha tingut un ús tradicional de magatzem de material per entitats. Ara s'està adaptant per acollir alguns tallers de l'Aula Oberta que fins ara es realitzen a la sala principal. De tota manera, la reforma no solucionarà l'actual problema d'inadequació de l'espai per a magatzem, donat que l'accés és deficient.

La progressiva adaptació d'espais dins de l'equipament de La Canal vol permetre comptar amb espais més adequats a les dimensions de cada activitat, però no podem dir que hi hagi més espai disponible, ja que la majoria de les vegades és impossible la realització d'activitats en aquestes sales de forma paral·lela. Resulta clar que la polivalència de la sala és més nominal que no efectiva, en restar inadequada per les diverses demandes actuals.

Per últim, s'ha de comentar que el calendari i la programació d'aquest espai es porta directament des de l'ajuntament, i a la sala només es compta amb una persona de la brigada, encarregada d'obrir i tancar l'espai. A l'hora de donar suport a les entitats que hi fan activitats, s'han de contractar serveis tècnics (so, llums, etc.) externs.

Actualment s'està portant a terme el projecte de remodelació de Can Licus, un edifici de 1200 m2.

Museu del pa: Museu de titularitat privada, dedicat a mostrar el procés d'elaboració del pa. No té un horari d'obertura definit, ja que funciona amb visites concertades. No té una incidència important en la vida cultural de la vila.

Altres equipaments i serveis d'ús cultural:

Sala Can Codina: s'ubica a la planta baixa d'un edifici de pisos tutelats per a la tercera edat. S'utilitza en horaris més variats que la sala La Canal. Els diumenges no és utilitzada i els dissabtes en horari restringit. El seu ús es materialitza a través de cursos, tallers, conferències, i balls de gent gran. Tot i tractar-se d'un espai prou ample, les seves limitacions arquitectòniques (columnes pel mig de la sala) no permeten la seva utilització per activitats com ara teatre o assaigs de l'esbart.

Can Licus: antiga fàbrica d'embotits, reconvertida en equipament municipal. Per poder determinar els seus usos es va seguir un procés de participació ciutadana. Tot i que encara està en fase de rehabilitació i readequació, acull dos serveis destinats a joventut que estan en funcionament:

- un **punt d'informació juvenil**, que busca facilitar als joves l'accés a la informació sobre diferents temàtiques d'interès juvenil com ara formació i estudis, lleure i cultura, vacances, treball, habitatge, etc. Consta actualment de tres sales, una on s'hi fa l'atenció al públic amb una zona d'autoconsulta i una sala més petita en la que els joves disposen d'ordinadors connectats a Internet.
- l'**Espai jove**, disposa d'una sala gran en la qual es poden dur a terme activitats (futbolín, projecció de pel·lícules, etc.). L'objectiu és la dinamització juvenil de la població.

S'ha de tenir en consideració que Tona no té centre d'ensenyament secundari, i que per tant aquests són els únics serveis que Tona presta de forma permanent a la seva població jove. Els dos serveis fan els mateixos horaris: de dimarts a divendres de 17:00 a 20:00 hores, tot i que l'Espai Jove també obre els divendres a la nit, de 22:00 a 01:00 hores.

En l'actualitat s'està portant a terme el projecte d'ampliació i remodelació de l'edifici, amb un total de 1.200 m², que acollirà, a més del Punt Jove, espais per a sala d'ordinadors, sales polivalents, l'Espai Güitxi-Güitxi i la ludoteca, sales de reunions i bucs d'assaigs insonoritzats per a grups musicals.

Cal destacar que malgrat el procés de participació abans esmentat, aquest equipament té encara una manca de definició programàtica i de gestió. La idea inicial mostra una voluntat de reunir una sèrie d'espais que puguin ser aprofitats per les entitats, els infants i els joves. El projecte d'usos actual, però, mostra mancances en la seva estructuració. Una de les característiques és la fragmentació en espais molt petits. Tal cosa significa dificultar, per exemple, la voluntat de polivalència del centre. Per altra banda, encara no s'ha definit qui portarà la gestió ni de quina regidoria dependrà orgànicament.

De forma complementària, s'utilitzen puntualment el pavelló d'esports, l'antic camp de futbol, i els parcs i espais públics per programació cultural

Aula Oberta: seu a Tona del Centre de Formació Permanent d'Osona Sud, és el servei públic de formació d'adults, amb seu a la segona planta de l'edifici de l'Ajuntament. A part de la formació d'adults en matèria de formació bàsica, ofereix tallers i activitats socioculturals (dibuix, pintura, restauració, dansa, tallers corporals, tertúlies literàries, cuina, teatre, etc.) de forma trimestral. Per la realització d'aquests tallers, utilitzen tant l'espai del la seva seu com altres espais municipals, com ara la Sala La Canal.

Pavelló d'esports: utilitzat de manera ocasional per a l'organització de concerts.

Antic camp de futbol: utilitzat de manera ocasional per realitzar activitats per a joves com ara tallers de graffitis o altres activitats d'oci juvenil.

Tercer pis de l'Ajuntament: espai utilitzat per a l'acollida d'entitats i com sala d'assaig per a corals.

Altres espais d'ús cultural:

Parcs: a partir o a través d'ells es realitzen rutes, activitats tradicionals com el pessebre vivent i programació d'estiu. Un exemple de les activitats que s'hi realitzen és el programa "Viu el Parc". Aquest està promogut des de l'ajuntament i consisteix en concerts i teatre de forma gratuïta als parcs

del poble. Es porta a terme els caps de setmana de juliol. S'ha d'indicar que no s'ha de confondre el nom del programa amb l'homònim que porta a terme la Diputació de Barcelonà

Castell de Tona: lloc emblemàtic del territori, situat en el punt més alt de la vila. La principal activitat que s'hi realitza és l'Aplec del Castell.

2.2 Agents culturals

2.2.1.El sector públic

L'Ajuntament

L'activitat cultural del municipi està principalment promoguda des de l'Ajuntament. Altres agents del sector públic, com ara la Diputació de Barcelona i la Generalitat, també hi intervenen en menor mesura

L'activitat cultural del municipi està principalment promoguda des de l'**ajuntament**. La política cultural té les següents línies bàsiques: donar suport a les entitats i desenvolupar una programació estable i de qualitat. La seva implementació es porta a terme mitjançant la preparació de les principals festes populars, la gestió dels calendaris dels equipaments municipals i una programació cultural professional i estable.

Aquesta política ha estat acompanyada d'una **professionalització de l'àrea**, incorporant la figura d'un tècnic de cultura que fa tres anys no existia, amb els conseqüents canvis en les dinàmiques de funcionament del sector cultural del poble. Abans d'aquesta incorporació, només hi havia un regidor de cultura, que gestionava la programació d'activitats i festes a través de comissions constituïdes per entitats i ciutadans. La incorporació del tècnic ha derivat en una **major "centralització"** de la gestió de la programació, amb la progressiva desvinculació de les entitats en el procés.

Pel que fa al suport a les entitats, es porta a terme per dues vies: per una banda, es dona recolzament en infraestructura (espais, tarimes, etc), i per l'altra, es fa una convocatòria per a l'atorgament de subvencions a entitats culturals. El criteri és el finançament del 50% del total demanat per cada entitat.

Hi ha una incidència escassa en la formació artística i la creació. No hi ha escoles d'educació artística de titularitat municipal, i les activitats de formació sociocultural que portava l'ajuntament han passat a ser gestionades per la **Fundació Privada Osona Educació i Desenvolupament**, com s'explicarà més endavant.

De tota manera, cal dir que hi ha accions concretes de foment a la creació, com per exemple els premis literaris atorgats per l'ajuntament. Aquests premis, que neixen d'una iniciativa del Consell de Joventut, estan oberts a tothom i s'atorguen en categoria juvenil i adults, tant en poesia com en prosa. Hi ha una categoria especial per a gent que estudia a Tona, com a forma de promoure la creació local.

Com a **recursos humans**, la regidoria de cultura compta directament amb **un tècnic, tres persones a biblioteques** (la cap és contractada per la Diputació), **els vigilants** i encarregats d'obrir i tancar els equipaments i **una conservadora** del Museu Camp de les Lloses (contractada per la Diputació de Barcelona). Com que cada unitat funciona de manera autònoma, es detecta una escassa coordinació entre el personal de cultura.

L'acció cultural d'un municipi s'hauria de tractar de manera transversal amb àrees que poden intervenir des d'altres àmbits. En el cas de Tona, no existeix una visió compartida, amb sinèrgies clares i estructurades amb àrees com joventut, turisme, participació, educació o esports, almenys des del punt de vista tècnic i organitzatiu.

Pel que fa als **recursos econòmics**, l'àrea de cultura disposa d'un pressupost molt més reduït que el dels municipis de referència, com es pot apreciar al quadre següent.

Pel que fa als recursos econòmics, l'àrea de cultura disposa d'un pressupost molt més reduït que el dels municipis de referència

Quadre 10: Comparació pressupostos de cultura (%). Municipis de referència

Total cultura	2001	2002	2003	2004	2005
Tona	139.218	232.490	102.438	142.611	147.028
Mitjana cultura mun. ref.	460.680	393.406	475.293	336.252	352.570
% cultura	2001	2002	2003	2004	2005
Tona	3,76	3,98	1,52	2,24	2,28
Mitjana % cultura mun. ref.	7,27	7,45	7,99	5,85	6,13

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del SIEM (Servei d'Informació Econòmica Municipal) de la Diputació de Barcelona

NOTA: El criteri seguit pel SIEM sobre Pressupost-cultura és tot allò que fa referència a Difusió i Promoció de cultura.

L'any 2006 es compta amb un pressupost encara més reduït que la tendència dels últims anys, situant-se al voltant dels 100.000 euros.

Quadre 11: Pressupost municipal de cultura sobre el total de l'Ajuntament

Any	Pressupost cultura	Pressupost ajuntament	% cultura
2001	139.218	3.700.271	3,76%
2002	232.490	5.844.613	3,98%
2003	102.438	6.742.417	1,52%
2004	142.611	6.371.611	2,24%
2005	147.028	6.450.720	2,28%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del SIEM (Servei d'Informació Econòmica Municipal) de la Diputació de Barcelona
NOTA: El criteri seguit pel SIEM sobre Pressupost-cultura és tot allò que fa referència a Difusió i Promoció de cultura.

Altres agents públics

Altres agents del sector públic, com ara la **Diputació de Barcelona i la Generalitat** també intervenen en el context cultural a Tona en menor mesura. La Diputació ha començat fa poc temps a participar a través de l'ODA, ja que el municipi s'integra l'any 2006 al circuit, i la Generalitat donant suport a la programació professional i estable del municipi.

Pel que fa a formació cultural (no estrictament artística), es porta a terme a través de l'Aula Oberta. L'entitat que gestiona l'Aula Oberta és la **Fundació Privada Osona Formació i Desenvolupament**, formada pels ajuntaments de Balenyà, Centelles i Tona, i amb la col·laboració de l'àrea d'educació de la Diputació de Barcelona. L'Aula Oberta fa cursos de formació bàsica per a adults i tallers socioculturals de caire artístic, de literatura, dansa, tèxtil, etc., amb una oferta equivalent als tallers que es realitzen normalment als centres cívics. L'aula oberta també programa activitats de caire cultural, generalment amb presentacions dels propis alumnes dels tallers.

2.2.2 El sector privat

Pel que fa al **sector privat**, cal comentar que té una participació dèbil en la dinàmica cultural de Tona. A nivell d'equipaments de titularitat privada, actualment existeix només el Museu del Pa, que no té

gaire incidència en la activitat cultural local. Abans havia existit una sala d'exposicions titularitat de Caixa Manlleu, que va tancar.

Pel que fa a programació, Fundació Caixa de Sabadell realitza cicles de xerrades per a gent gran a Can Codina, i tant Caixa Manlleu com alguns comerços locals participen patrocinant activitats com ara el Festival de Jazz. Caixa Manlleu participa, també, donant suport a una part de l'activitat que es realitza a la biblioteca.

Cal destacar, però, que a nivell d'educació i creació artística, existeix una escola de dibuix i pintura i una de música, ambdues de titularitat privada.

2.2.3 Teixit associatiu

El teixit associatiu del poble està format per unes 64 entitats, de les quals 20, és a dir al voltant del 30% són de caire cultural. D'aquestes, un 35% es dediquen a activitats de cultura tradicional i popular, participant conjuntament amb l'ajuntament en l'organització de festes com ara el pessebre vivent, la cavalcada de reis o l'aplec del Castell. La resta d'entitats representen col·lectius d'arts diverses com la fotografia, la dansa, la poesia, el teatre o la música, que programen directament les seves activitats (cicles de concerts, presentacions de teatre, trobades poètiques, etc.) als equipaments municipals, principalment a la sala La Canal. L'annex 1 recull un llistat amb les entitats, l'àmbit d'actuació i la seva principal implicació en la oferta cultural de la vila.

Cal destacar que el teixit associatiu **no compta** amb cap mena **d'estructura estable de coordinació** al territori: la dinàmica associativa és bastant tancada en la seva programació i activitats i els contactes intraassociatius es produeixen de manera més aviat informal. Sembla ser doncs, que és difícil realitzar activitats conjuntament, així com assistir a les activitats programades per altres entitats que no siguin la pròpia.

Per altra banda, però, la coordinació amb entitats de la resta del territori arriba en ocasions a ser considerablement més consistent. D'aquesta manera, es pot dir que existeixen certes xarxes sectorials a nivell territorial que s'aprofiten des de les entitats locals, que deriven en la participació de les entitats en activitats fora del poble, i en la participació d'entitats de fora a la programació local.

Tot i que el teixit associatiu en general es declara obert a rebre nous associats, tant joves com nouvinguts, la realitat és que no està produint-se una incorporació estructurada de tots dos col·lectius. Podríem dir que el teixit associatiu no està pensant en aquests sectors del públic menys arrelats a la tradició quan elabora i programa les seves activitats. És evident en conseqüència que també hi ha un problema de relleu generacional.

Pel que fa a la relació de les entitats amb l'ajuntament, està normalment enfocada cap a la sol·licitud de recolzament directe i bilateral. Aquest es vehicula principalment amb sol·licituds de material (cadires, tarimes, etc) i serveis de la Brigada, a part del recolzament econòmic ja sigui via subvencions o com a suport específic pagant certes despeses. Cal comentar que, tot i que l'ajuntament fa una convocatòria anual per l'atorgament de subvencions, no totes les entitats s'adeqüen als requisits i demandes administratives, donant-se el cas que es demana a l'ajuntament de pagar part de les despeses de l'activitat.

Pel que fa al teixit associatiu, format per unes 64 entitats, cal destacar que no compten amb cap mena d'estructura estable de coordinació al territori

2.3 Oferta i consum cultural

2.3.1 Oferta

Entre les activitats culturals característiques de Tona, hauríem de destacar com a més rellevants les activitats de **caire tradicional o popular**, com poden ser les relacionades amb la dansa, com ara **l'Aplec del Castell**, organitzat per l'Esbart dansaire i la comissió de l'Aplec, el **Pessebre Vivent**, i les **Festes Majors** d'hivern i d'estiu.

S'hauria de destacar també la **Fira de la Pesseta**, que porta 25 anys realitzant-se. Aquesta fira va sorgir com a alternativa a les activitats que s'organitzaven per les festes majors, i que s'havien de pagar. Així, es va generar una activitat popular, amb **jocs creatius realitzats amb material reciclat**, en els que es podia jugar per només una pesseta. Aquesta fira, inicialment dedicada exclusivament als jocs, ha generat una dinàmica en la que s'involucra molta gent, i en la que ara conflueixen altres tipus d'activitats com ara performances, venda de menjar, etc., totes voluntàries i no programades. Aquesta fira, juntament amb l'existència d'empreses al territori que es dediquen a la creació de jocs, ha aconseguit fer del joc una tret característic del poble. Així, fa 7 anys que es porta a terme una altra fira, **la fira Joc Joc**, aquesta de caràcter comercial, relacionada amb el joc de qualitat, i amb creixent importància.

Una altra activitat que té rellevància al territori, amb una vessant cultural important, és la **Fira del Fil a l'Agulla**, mostra de les arts tèxtils i labors.

Aquestes festes tenen importància en el context comarcal, en el sentit que atrauen molt públic dels pobles del voltant. El quadre 13 mostra la programació cultural habitual del municipi:

Entre les activitats culturals característiques de Tona, hauríem de destacar com a més rellevants la Fira Joc-Joc, que porta 25 anys realitzant-se, el Pessebre Vivent, les dues Festes Majors, i les activitats relacionades amb la dansa, com ara l'Aplec del Castell

Quadre 13: Dades bàsiques d'oferta cultural estable

Ambit		Programa	Calendari	Promotor
Dansa		Osona en Dansa	abril	Esbart dansaire
Música	Jazz	Cicle de jazz	octubre	Jazz Tona
	Cant Coral	Caramelles	març	Cor Bonaire
	Cant Coral	Missa cantada Aplec Castell	Maig	Cor Bonaire
	Cant Coral	Concerts d'estiu	juliol	Cor Nou
	Cant Coral	concerts Nadal	desembre	Cor Nou / Cor Bonaire
Tallers		Tapis, punt, ball	tot l'any	Fundació Osona Sud
Cultura popular	Festius	Festa Major estiu	primer cap de setmana d'agost	Ajuntament
		Festa Sant Andreu	finals novembre	Ajuntament
		Fira dels Tonis	abril	Gremi dels Tonis
		Carnaval	març	Ajuntament
		Cavalcada de Reis	gener	Ajuntament / Comissió de Reis
		Pessebre vivent	gener	Agrupació Pessebre Vivent
		Aplec del castell	juny	Ajuntament / Esbart / Comissió de l'Aplec
	Aplecs	Aplec de Vilageliu	setembre	Ajuntament
		Fira del Fil a l'Agulla	abril-maig	Ajuntament
Altres	Fira	Fira Joc Joc	finals novembre	Ajuntament
	Fira	Fira La Pesseta	finals novembre	Ass. La pesseta
	Fira Arts escèniques	La cova del joc	gener	Ajuntament
		Viu els parcs	juliol	Ajuntament

Les dades disponibles pel que fa a l'oferta de programació cultural municipal són pràcticament exclusives de la biblioteca Caterina Figueras, que a més ha fet servir altres espais en activitats com el bibliomercat, les activitats de bibliopiscina, i els serveis de préstec a les escoles, entre d'altres. El quadre següent mostra el nivell d'activitats realitzades durant els 2004, 2005 i 2006:

Quadre 14: Activitats, publicacions i difusió

Nom de la biblioteca	Biblioteca Caterina Figueras		
	2004	2005	2006
Exposicions	23	16	12
Hores de conte	13	11	9
Conferències	1	2	3
Visites escolars	34	54	76
Visites organitzades	128	112	100
Audicions i concerts	2	0	-
Cursos i tallers	22	53	34
Tertúlies literàries	40	48	45
Altres activitats	40	2	1
Guies de lectura	1	1	2
Programes de ràdio	-	-	-
Altres publicacions	11	12	12
TOTAL	315	311	294

Font: Servei de Biblioteques de la Diputació de Barcelona

Cal destacar que la quantitat d'activitats generades per la biblioteca de Tona és clarament superior en relació a les biblioteques dels municipis de referència.

Pel que fa a la oferta cultural que es porta a terme en altres espais del municipi (sala La Canal, Can Codina, Sala d'exposicions, Pavelló d'esports, parcs i espais públics), la informació disponible de l'any 2005 mostra una programació de 141 activitats, conformades per projeccions de cinema, activitats de cultura tradicional i popular, presentacions, fires, exposicions, tallers, conferències, arts escèniques,

música, trobades i activitats infantils. Les activitats que més es van programar van ser de música i teatre, seguits d'activitats infantils. El quadre següent detalla el nombre d'activitats per tipologia que es van programar l'any 2005:

Quadre 15: Activitats programades a Tona l'any 2005, exceptuant les de biblioteques

Tipologia	Quantitat
	2005
Infantil	14
Trobades i festivals	6
Música	24
Teatre	18
Dansa	5
Conferències	5
Exposicions	4
Fires	3
Presentacions, homenatges	2
Cultura tradicional i popular	10
Tallers socioculturals Aula Oberta	45
Projeccions de cinema	5
TOTAL	141

Font: Registre intern Area de Cultura, Ajuntament de Tona; dades de tallers estimades a partir de la Memòria 2005 de l'Aula Oberta

Pel que fa a recursos patrimonials, el municipi compta amb recursos interessants, tant a nivell arqueològic (les lloses, forns ibèrics, torre de guaita del castell) com arquitectònic (conjunt biblioteca, església del Castell, Capella de Vilageriu, etc.).

Pel que fa a **recursos patrimonials**, el municipi compta amb recursos interessants, tant a nivell arqueològic (les lloses, forns ibèrics, torre de guaita del castell) com arquitectònic (conjunt biblioteca, església del Castell, Capella de Vilageriu, etc.). Fins ara les accions específiques per posar en valor aquest patrimoni i aprofitar-lo com a recurs cultural i turístic han estat escasses; de fet, el coneixement i la valoració de la pròpia població dels seus recursos patrimonials i de les seves possibilitats no és majoritària. L'obertura del Museu de Les Lloses a l'abril és una mostra de la voluntat de començar a treballar en aquesta línia i d'utilitzar el patrimoni com a vector de desenvolupament local.

No existeixen dades de consum cultural al municipi, a excepció de les dades de la biblioteca.

2.3.2 Consum

Com ja s'ha dit anteriorment, no existeixen dades de **consum** cultural al municipi, a excepció de les dades de la **biblioteca**, que mostren una **activitat destacada** en relació a altres biblioteques del mateix nivell (quadre 16).

Quadre 16: Indicadors de la lectura pública

Indicadors de rendiment	Biblioteca Caterina Figueras	Mitjana biblioteques mòdul B1	Biblioteca Caterina Figueras
	2005	2005	2006*
Visites per dia de servei	85	107	75
Préstecs per dia de servei	159	91	161
Accés a internet per dia de servei	23	14	20
Visites per habitant	3,42	2,18	2,85
Préstecs per habitant	6,38	1,96	6,09
Accés a internet per habitant	0,90	0,37	0,76
Usuaris inscrits per habitants	42	23	45
Percentatge població inscrita	39%	26%	41%
Carnets per cada 1000 habitants	67	42	47
Usuaris que fan ús del servei de préstec	53%	50%	50%
Préstecs per documents	2,49	1,15	2,16
Despesa per habitant	26,04 €	14,34 €	
Fons documental per habitant	2,56	2,04	2,82
Ordinadors per cada 10.000 habitants	13	8	14

Font: Servei de Biblioteques de la Diputació de Barcelona

* En el moment de redacció del present document, no es disposa de les dades de les mitjanes de les Biblioteques del mòdul B1 de l'any 2006

Cal comentar que hi ha una sensació generalitzada de poca participació de la ciutadania a les activitats culturals del poble. La major participació es dona, en tot cas, en activitats relacionades amb la cultura popular –festes majors, carnestoltes, pessebre vivent- més que en programació d'altres tipus d'activitats. D'altra banda, destacar la important fragmentació, en el sentit de petits grups que participen en activitats específiques, sense intervenir en altres.

2.4 Difusió

La difusió de les activitats culturals al municipi es realitza amb diversos mitjans: per una banda, a nivell de comunicació al carrer, s'utilitzen **pancartes** i **cartelleres** situades als carrers del centre del poble, amb la programació del mes actual i del mes següent. Aquestes cartelleres contenen molta informació en un espai reduït, per tant la lectura ràpida és molt difícil. Les mateixes pancartes s'han implementat en format sobretaula per posar-les als comerços interessats.

Com a comunicació escrita, s'utilitza la **Revistona**, una publicació local no exclusivament cultural, de difusió gratuïta. Se'n distribueixen 1.800 exemplars en 20 punts del municipi de Tona. La revista es editada independentment de l'Ajuntament, amb una periodicitat mensual, i és accessible en versió digital a la web.

Per altra banda, es fa difusió de les activitats via **SMS** a les persones que s'inscriguin per rebre-la. Aquest sistema s'ha instaurat aquest any i ja tenen més de 170 inscrits. La previsió és arribar a tenir unes 500 persones inscrites. Els inscrits es segmenten seguint el següent criteri: joves, gent gran, entitats, gent de Tona i polítics. Aquesta segmentació solapa grups i ha generat algun inconvenient en els usuaris en rebre informació que no els interessava directament.

Per últim, i fent ús de les **noves tecnologies**, hi ha un projecte per fer difusió a través de pantalles digitals situades a equipaments públics com la biblioteca, les escoles, l'ajuntament i el CAP. La informació es gestionarà des de l'Ajuntament, utilitzant el wi-fi existent a tota la vila. La previsió és que el sistema estigui en funcionament al setembre.

Tot i els diversos mitjans de comunicació utilitzats, la percepció general és que la informació no arriba als ciutadans.

Hi ha un projecte per fer difusió a través de pantalles digitals situades a equipaments públics com la biblioteca, les escoles, l'Ajuntament i el CAP. La informació es gestionarà des de l'Ajuntament, utilitzant el wi-fi existent a tota la ciutat

3. Síntesi del diagnòstic

3.1 Anàlisi DAFO (Debitats, Amenaces, Fortaleses, Oportunitats)

El mètode DAFO permet descriure de manera detallada els principals trets que intervenen en el desenvolupament de la cultura a Tona des d'una perspectiva de valor. És una eina que no només permet fer una lectura ràpida d'una situació complexa sinó que obliga a posicionar-se i per tant emetre opinions sobre fets. D'altra banda és també una guia òptima per identificar els aspectes clau que intervenen sobre una situació.

El que recull el quadre següent representa així doncs el punt de partida que permet agrupar les principals reflexions que s'apunten en l'apartat següent.

AMENACES

- Nivell baix de participació i associació (més accentuat en el cas de les persones nouvingudes)
- Manca de canals estables de participació
- Adquisició de característiques pròpies de nuclis més urbanitzats: menys tranquil·litat, més càrrega impositiva, més trànsit, etc.
- Divisió entre tonencs i persones nouvingudes
- Desarrelament dels joves, atès que no hi ha institut d'ensenyament secundari
- Augment de l'ús privat del transport i de la mobilitat general

OPORTUNITATS

- Espais i recursos naturals i patrimonials poc coneguts
- Increment de població important però sostingut i acotat
- Augment d'equipaments culturals al municipi
- Obertura cap a circuits i xarxes estables de programació cultural
- Col·laboració amb altres municipis
- Pertinença a xarxes formals i informals a nivell comarcal i superior per part d'entitats i grups

FORTALESES

- Arrelament i sentit d'identitat de les festes i fires populars i tradicionals
- Tendència a l'augment d'activitats i protagonistes
- Relació fluïda dels grups i entitats amb l'ajuntament
- Qualitat de vida i sensació de cohesió social
- Poble atractiu pel seu entorn natural i l'adequat nivell d'equipaments públics
- Inicis de projectes de comunicació basats en noves tecnologies
- Existència de programes específics d'acollida de persones nouvingudes

DEBILITATS

- No hi ha coordinació entre serveis municipals
- Poc sentit estratègic i de planificació
- Falten espais de trobada i comunicació entre entitats
- Fragmentació de públics i d'entitats
- Ineficàcia dels sistemes de comunicació
- Manca d'integralitat de les intervencions de la gestió cultural municipal
- Manca de coneixement i reconeixement dels valors culturals i patrimonials del poble
- Estructuració no resolta dels espais i els seus usos
- Poca adequació de l'oferta cultural als interessos dels joves

El patrimoni immaterial del poble és un tret definidor de la seva riquesa

Resulta evident que hi ha encara un camí important per adequar els espais disponibles per a la cultura en per a les necessitats actuals i futures.

3.2 Elements caracteritzadors de la cultura a Tona

Atenent les informacions i valoracions exposades prèviament, cinc són els àmbits fonamentals que caracteritzen l'activitat cultural de Tona. La divisió entre aquests àmbits no contraresta ni les connexions ni les relacions entre cadascun d'ells. En tot cas, el seu valor és pedagògic o demostratiu.

3.2.1. Les festes i fires populars i tradicionals

Els trets locals amb un impacte popular i fins i tot mediàtic més gran, sobrepasant inclús els límits comarcals, són percebuts per la població amb tota la seva importància. Tant les festes populars, com ara les dues festes majors, com les celebracions tradicionals com ara el Pessebre vivent o fins i tot del mateix Aplec del Castell, o la Fira de la Pesseta (que ha complert 25 anys des de la seva posada en marxa), situen de manera destacada Tona en el mapa de la cultura popular i tradicional. Són totes elles celebracions que demostren capacitat de convocatòria, continuïtat temporal i que tenen al darrera la implicació de la major part del teixit associatiu. El patrimoni immaterial del poble és un tret definidor de la seva riquesa.

A elles s'han d'afegir altres activitats que, tot i que també tenen un caràcter comercial, han aconseguit tenir incidència des d'un posicionament d'activitat tradicional o, si més no, amb una certa arrel popular, com és el cas de la Fira del Fil a l'Agulla.

3.2.2 Equipaments i espais

Resulta evident que hi ha encara un camí important per adequar els espais disponibles per a la cultura a les necessitats actuals i futures. De la mateixa manera que la posada en marxa de Can Licus i del Museu Arqueològic Camp de les Lloses sumen noves possibilitats d'usos culturals; és també notori que les virtualitats de l'espai més gran del poble, com és La Canal, no estan del tot aprofitades o no s'adeqüen a la versatilitat de les diverses demandes. En aquest sentit, la biblioteca presenta la situació inversa: ha de buscar fora del seu àmbit espais per desenvolupar la seva activitat.

En tot cas, tot i que sembla que la projecció i construcció d'equipaments ha pogut adaptar-se a l'increment poblacional i activitat, la seva optimització no sembla del tot satisfactòria.

Tona és un poble envoltat de natura, que disposa d'unes zones verdes internes en un estat de cura i conservació estimable.

3.2.3. Patrimoni històric i natural

Tona és un poble envoltat de natura, que disposa d'unes zones verdes internes en un estat de cura i conservació estimable. El castell dóna singularitat a la vila en comparació amb altres pobles de la zona i l'existència de riqueses naturals com ara les aigües termals semblen elements com per atreure visitants. De fet, l'utilització d'espais, per exemple en les celebracions de tipus tradicional i popular palesa aquesta característica. No obstant això, d'una banda, aquestes riqueses no són prou valorades ni conegudes entre els habitants i, de l'altra, la intenció d'incidir en aquest camp del Museu Camp de les Lloses és encara una iniciativa en una fase inicial. De la mateixa manera, el projecte d'implantació del balneari d'Ullastres sembla encara lluny de ser una realitat com per poder comptar-hi.

3.2.4 Canvi poblacional

L'increment en 5 anys d'aproximadament el 20 % de la població a Tona, degut fonamentalment a la radicació de nous veïns procedents d'altres poblacions de la província de Barcelona, i el pronòstic d'augment fins l'any 2010 deixen clar que la fesomia humana i física de la vila està patint un canvi d'una profunditat indubtable. A part de les qüestions d'acomodació inicial d'aquests ciutadans i ciutadanes, la incògnita que es planteja és la de la seva incorporació a la vida cultural i social del poble i la no producció d'una esclotxa o barrera entre les persones nascudes a Tona i les persones nouvingudes. La velocitat en què s'estan activant els mecanismes d'acollida en els diversos nivells (educació, serveis socials, serveis culturals) provoca dificultats i mancances en la coordinació.

Hi ha una sensació clara de què s'ha de començar a fer accions concretes per part de tots que procurin la participació d'aquestes persones, perquè el fet és que la seva participació és minsa tant en el conjunt d'activitats com en la mateixa xarxa associativa.

3.2.5 La comunicació i les xarxes

És constatable la manca d'una estructura estable de coordinació entre les entitats del poble. Aquestes resten recloses en el seu àmbit particular d'actuació i no disposen de mecanismes de comunicació formal entre elles. De la mateixa manera, la relació de l'ajuntament amb el conjunt d'entitats és inexistent donat que aquesta es porta a terme de manera individual. La visió de conjunt és difícil

És constatable la manca d'una estructura estable de coordinació entre les entitats del poble.

d'adquirir i conseqüentment aquesta circumstància afecta la capacitat de planificació i d'eficiència en les actuacions. Cosa que s'agreuja amb la manca de transversalitat de l'àrea amb la resta de serveis.

Tanmateix, és remarcable l'esforç tant per part de l'ajuntament per buscar formes d'associació amb els municipis de la zona o amb altres instàncies (Diputació, Generalitat) per a crear nous projectes, trobar sinèrgies, socialitzar recursos i obrir les possibilitats del poble cap a l'exterior.

Pel que fa a les entitats del poble, moltes d'elles estan plenament integrades en xarxes sectorials d'abast territorial més ampli. Tal circumstància afavoreix l'obertura i el coneixement per part d'altres realitats, d'un cantó, i la possibilitat d'adquirir, circular o crear noves activitats, d'un altre.

II Propostes

1. Metodologia

El diagnòstic previ ha fet possible obtenir una visió contextualitzada no només de les actuacions que es fan en matèria de cultura a la població sinó també ubicar-les en relació als principals reptes que afronten el territori i la seva ciutadania.

En aquest sentit, el diagnòstic ha permès plantejar els **punts de partida** que guien l'estructuració de les propostes:

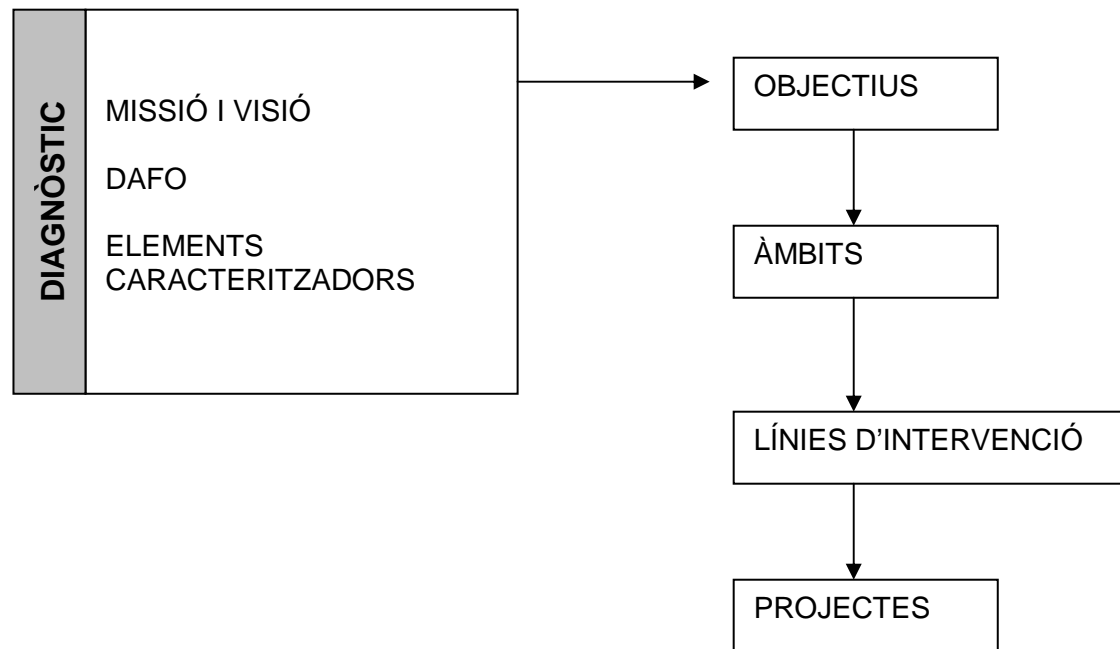
- El posicionament de l'Ajuntament pel que fa al plantejament de futur de la seva actuació, recollit en l'apartat **Missió i Visió** de la Regidoria de Cultura
- **L'anàlisi DAFO**, que recull les principals constatacions recollides en el diagnòstic identificant debilitats, amenaces, fortaleses i oportunitats. Aquest anàlisi ha estat validat en les sessions públiques i en les sessions amb els tècnics.
- L'ordenació dels **elements caracteritzadors** de la cultura a Tona (Festes i fires populars tradicionals; Equipaments i espais; Patrimoni històric i natural; Canvi Poblacional; Comunicació i xarxes)

Així doncs, i tenint especialment presents aquests punts de partida, el procés seguit per plasmar les propostes del Pla d'Acció Cultural de Tona ha seguit el següent itinerari:

- El **recull de la informació** dels processos participatius i dels agents implicats en el desenvolupament cultural a Tona
- La generació de **propostes** adequades, innovadores i diferenciadores, tant per part de la ciutadania com de l'equip de tècnics de l'Ajuntament
- **L'avaluació** de la seva conveniència i viabilitat
- La **priorització** de les propostes generades en el marc de l'estructura que es proposa a continuació.

La secció que descriu les propostes del Pla d'Acció Cultural manté l' estructura que indiquem:

- **Formulació dels objectius** que han de guiar la implementació del Pla d'Acció Cultural de Tona
- Identificació dels **àmbits** d'actuació on s'han de posar els mitjans necessaris per assolir els objectius
- **Definició de línies d'intervenció** bàsiques que puguin permetre agrupar les diverses propostes d'actuació o projectes.
- **Propostes de projectes.** En funció de la qualitat i quantitat de propostes recollides es registren les iniciatives proposades formulades com a projectes en cadascuna de les línies d'intervenció.

1.1 Objectius

La Regidoria de Cultura manifestava que la seva missió és *posar la cultura a l'abast de la ciutadania alhora que promoure i difondre la creació cultural*, mentre que participava de la visió *d'un municipi actiu culturalment, fomentador de la creació artística i que treballi en xarxa*. Tal declaració d'intencions no es desdii del que ha sorgit del treball participatiu realitzat en les diverses taules de treball, entrevistes i enquestes. Hi ha un **clar consens** per part de les persones i entitats participants en compartir la missió i visió que té la Regidoria de Cultura de l'Ajuntament de l'acció cultural a Tona.

No obstant això, resta clar que les propostes recollides a continuació **no haurien de restar circumscrites** només a l'àmbit de la Regidoria de Cultura. Les visions, els projectes i les actuacions que es plantegen obliguen decisions d'altres àrees i àmbits perquè afecten tant l'organització i coordinació municipal com els recursos destinats o la prioritització d'intervencions.

Com es recull en els Fonaments del Pla, si la cultura “vol situar-se en el paper protagonista i central que reclamen els temps actuals”, és necessària una implicació més gran de l'Ajuntament, és clar, però també de la resta de la societat per fer viables i factibles les accions que se citen després. És en aquest diàleg entre els agents implicats directament i els que ho estan de manera més indirecta on considerem que s'ha de verificar la necessària tensió entre el **dinamisme** de la societat i la **rigorositat** de la planificació.

Per tal de convertir la cultura en una oportunitat de desenvolupament personal dels ciutadans de la població, els objectius del Pla d'Acció Cultural de Tona són els següents:

- Adequar l'**organització dels actors i recursos** culturals de Tona als canvis actuals i futurs previstos
- Reforçar les **capacitats estratègiques** i operatives de les entitats i persones protagonistes de la cultura a Tona
- Disposar d'una **eina dinàmica** que guii l'actuació cultural en el poble.

1.2 Àmbits i línies d'intervenció

Per tal de caracteritzar adequadament els diferents trets de les propostes a realitzar en l'acció cultural a Tona, es proposa una divisió en tres àmbits principals, que són alhora els tres principis programàtics de l'actuació futura en cultura en la població.

Aquests tres àmbits principals són els que se citen a continuació:

- Consolidació d'equipaments, programació, creació i formació
- Un nou impuls a la cultura
- La cultura com a factor de cohesió i generador de referents d'identitat

Àmbit 1: Consolidació d'equipaments, programació, creació i formació.

En un moment de creixement i per tant de canvis, cal tenir una visió global que faciliti l'optimització dels diversos espais, recursos i possibilitats en combinació amb els agents que s'encarregaran de la seva utilització, així com tenir una visió de futur de com haurien de ser els equipaments per acollir l'increment de població i d'activitats previst. Tal situació significa alhora que la programació ha de ser fruit efectivament de la planificació en termes més amples que els actuals i també alhora ha de ser un actiu visible i reconegut de l'activitat duta a terme en el poble.

Aquest àmbit es subdivideix al seu temps en dues línies d'intervenció, que plasmen en una concreció més gran el que ha estat comentat prèviament. Aquestes són, *l'optimització i programació dels equipaments culturals*, d'una banda i *el foment de la formació i creació*, d'una altra.

Àmbit 2: Un nou impuls a la cultura.

La capacitat de situar la cultura al bell mig de la política municipal passa per la generació de noves activitats o la modificació de les antigues, la comunicació, la participació en xarxes, el diàleg, la recerca de sinèrgies. Tot i que cada activitat pot donar-se en esferes molt separades, en la pràctica el diàleg entre els diversos actors i projectes ha de permetre la creació de noves propostes i intervencions.

De manera íntimament relacionada es troba la capacitat d'organització interna. Per això, la definició i la coordinació entre les diverses àrees de l'Ajuntament és la base per poder desenvolupar les línies d'intervenció abans esmentades, tant dins de la regidoria de cultura com en col·laboració amb altres àrees de l'Ajuntament. Així doncs, les línies d'intervenció que s'inclouran són justament *comunicació, coordinació i noves formes de gestió*.

Àmbit 3: La cultura com a factor de cohesió i de generació de referents d'identitat.

En una situació de canvi poblacional, com s'ha palesat clarament en el diagnòstic, s'ha d'afegir que el canvi generacional també és clau. És necessària l'atracció de nous públics que s'incorporin al teixit associatiu local de forma que les activitats tradicionals tinguin continuïtat en el temps. D'altra banda, la diversificació i fragmentació d'activitats, de mercats i de públics fa necessari pensar formes de fer accessible aquesta activitat als diferents grups de població.

A més d'això, és clar que el llegat patrimonial tant material com immaterial del poble és clarament un actiu i una oportunitat a explorar i que necessita replantejar-se de cara al futur. La posada en valor del patrimoni arquitectònic, arqueològic i natural es pot potenciar en la mesura que es desenvolupin projectes conjunts que a la vegada potenciïn el patrimoni immaterial.

En tot cas, tant en una com l'altra situació, que s'indiquen com les línies d'intervenció *Patrimoni i Nous Públics*, resulta obvi el paper que pot jugar la cultura com a facilitador de la convivència i de la vertebració social.

2. Síntesi de les propostes

ÀMBITS

CONSOLIDACIÓ D' EQUIPAMENTS, PROGRAMACIÓ, CREACIÓ I FORMACIÓ

A. Optimització i programació dels equipaments culturals

- A.1. La sala La Canal, l'espai de les arts escèniques
- A.2. Can Licus, l'espai de l'associacionisme
- A.3. Un espai d'exposicions
- A.4. La biblioteca Caterina Figueras, un recurs per a l'educació i la cultura
- A.5. La sala Caterina Figueras, un espai de taller per a la creació
- A.6. Una programació cultural estructurada i amb projecció

B. La formació i la creació

- B.1. La formació i l'educació, elements claus de la creació
- B.2. Una oferta de formació variada i adaptable
- B.3. El foment de la creació, una aposta per la renovació i la innovació cultural

UN NOU IMPULS A LA CULTURA

C. La comunicació

- C.1. Desenvolupament de la identitat visual de Tona
- C.2. Revisió i adequació de les eines de comunicació
- C.3. Ampliar l'abast comunicatiu
- C.4. Redefinició del punt d'informació

D. Noves formes de gestió

- D.1. Definició funcional de l'àrea de cultura
- D.2. Implantació de polítiques transversals
- D.3. Seguiment i implementació del PAC
- D.4. Creació de la coordinadora d'entitats
- D.5. Creació de xarxes internes i externes de treball i comunicació

LA CULTURA COM A FACTOR DE COHESIÓ I DE GENERACIÓ DE REFERENTS D'IDENTITAT

E. El patrimoni

- E.1. Potenciar el patrimoni natural, vinculant-lo amb projectes d'altres àrees
- E.2. Elaboració del catàleg patrimonial
- E.3. Projecció del Camp de les Lloses
- E.4. Capitalitzar el Balneari Ullastres
- E.5. Potenciar la realització de projectes complementaris

F. Nous públics

- F.1. Promoció de la cultura a Tona
- F.2. Reformulació de la fira d'entitats
- F.3. Fomentar la creació d'activitats amb persones nouvingudes
- F.4. Incorporar els i les joves a la vida cultural
- F.5. Actualització de la guia d'entitats

3. Primer àmbit: Consolidació d'equipaments, programació, creació i formació

3.1 Línia d'intervenció A : *Optimització i programació dels equipaments culturals*

El creixement en quantitat i qualitat dels equipaments posats a disposició de l'activitat cultural a Tona no amaga el fet de la conveniència de la seva ordenació i adequació a les necessitats presents i futures. Aquest fet, però, està en íntima relació amb la manera d'orientar els recursos humans i materials necessaris per fer aquesta adequació, qüestió que afecta alhora la línia d'intervenció següent.

Projecte A.1	Sala La Canal, l'espai de les arts escèniques
Descripció	Adequar les instal·lacions de la Sala La Canal a les noves necessitats dels ciutadans i entitats de Tona. Reformulació funcional i reforma arquitectònica de la Sala La Canal, tot tenint en compte la seva accessibilitat, tant en la sala principal com al soterrani i al vestíbul.

Accions	<ul style="list-style-type: none">• Reorientar la sala cap a una especialització en programació d'espectacles d'arts escèniques, sense deixar de banda les seves possibilitats polivalents.• Dissenyar un projecte d'intervenció arquitectònic i d'usos que contempli:<ul style="list-style-type: none">○ Les adequacions perquè la sala principal pugui ser realment modular, de manera que tingui capacitat per adequar-se a espectacles de diferents formats.○ La dotació de mobiliari adequat perquè el públic pugui gaudir dels espectacles.○ La definició dels equips estables de llum i so adequats per espectacles de qualitat○ El condicionament del magatzem amb les condicions de càrrega i descàrrega necessàries• Garantir una programació estable de la sala que compti amb un equip tècnic adequat que assegurï uns horaris clars de funcionament i unes prestacions tècniques adients.
----------------	---

Projecte A.2	Can Licus, l'espai de l'associacionisme
Descripció	Definir la dependència i forma de gestió de l'espai, tot posant l'èmfasi en la seva capacitat d'aglutinar el teixit associatiu de la població en combinació amb la seva característica d'espai jove. Reformulació funcional, reforma arquitectònica i descripció de funcions i activitats de l'espai Can Licus.
Accions	<ul style="list-style-type: none"> • Garantir amb recursos tècnics i humans adequats l'optimització de l'ús de les instal·lacions. • Adequar l'espai per acollir les necessitats del teixit associatiu pel que fa a espais de reunió, treball i emmagatzematge. • Fomentar l'ús de l'equipament com un espai per la realització de tallers de formació, amb especial dedicació a les disciplines artístiques • Adequar les sales necessàries per utilitzar-se com a tallers, tenint en compte destinar espai per acollir els assaigs i tallers que ara es realitzen a La Canal. • Coordinar la programació de tallers formatius amb l'Aula Oberta, disposant de l'espai de Can Codina com a espai complementari per la seva realització

Projecte A.3	Un espai d'exposicions
Descripció	Formulació funcional, adequació de mitjans tècnics i descripció de funcions i activitats d'una sala d'exposicions que faci d' espai neuràlgic expositiu de Tona
Accions	<ul style="list-style-type: none"> • Identificar els requeriments tècnics de conservació, seguretat i accessibilitat • Definir els recursos humans i materials necessaris pel seu manteniment • Integrar la seva programació en la dinàmica cultural del poble • Obrir l'espai a les noves possibilitats i tendències que presenten els formats i els continguts expositius • Elaborar una línia expositiva pròpia, que tingui relació amb els eixos bàsics de programació cultural del poble, però que alhora capti les tendències contemporànies.

Projecte A.4	La biblioteca Caterina Figueras, un recurs per a l'educació i la cultura
Descripció	La Biblioteca, més enllà de l'acompliment de les necessitats documentals i de formació, és un equipament central per a la dinamització cultural al territori. En aquest sentit, és convenient que reuneixi els estàndards que una població de les seves característiques requereix.
Accions	<ul style="list-style-type: none"> • Adaptar l'equipament estàndards de la Xarxa de Biblioteques de la Diputació de Barcelona • Coordinar la programació tot integrant-la amb la resta d'activitats culturals • Promoure el seu rol de difusor i recerca de la cultura

Projecte A.5	La sala d'exposicions Caterina Figueras, un espai de taller per a la creació
Descripció	Reformulació funcional i adequació de mitjans tècnics per adaptar l'actual sala d'exposicions com a espai per a la creació d'arts plàstiques
Accions	<ul style="list-style-type: none"> • Identificar els requeriments tècnics de seguretat i accessibilitat • Definir els recursos humans i materials necessaris pel seu manteniment • Estructurar un pla de foment a la creació en arts plàstiques utilitzant aquest espai com a taller de creació contemporània

Projecte A.6	Una programació cultural estructurada i amb projecció
Descripció	Les especificitats de cadascun dels equipaments culturals de Tona són l'eix conductor que ha de guiar la programació cultural, en combinació amb les activitats proposades per la xarxa associativa, els cicles festius i l'oferta professional.

Accions	<ul style="list-style-type: none">• Establir les activitats i objectius principals a assolir per mandat, any i trimestre• Fer servir el pla d'acció cultural com a full de ruta per a l'acompliment de aquests objectius• Promoure una visió conjunta que alhora respecti la singularitat i la flexibilitat davant noves propostes• Garantir la qualitat en la programació de cadascun dels equipaments• Vincular la programació a eines eficaces de comunicació (veure línia 4)• Consolidar i augmentar la participació en circuits estables de programació professional.• Potenciar la dansa i les disciplines associades com a element característic de la programació cultural, tot introduint manifestacions no cobertes prèviament (dansa contemporània, jazz, flamenco, etc.) i atraient altres manifestacions de dansa tradicional i popular• Crear una oferta de difusió de les arts plàstiques i visuals a partir de cicles estables d'exposicions• Potenciar, mitjançant l'ampliació de l'oferta, el circuit de música de l'estiu
----------------	--

3.2 Línia d'intervenció B: *La formació i la creació*

Per tal que es puguin formar adequadament creadors i alhora es puguin desenvolupar les capacitats creatives de la ciutadania de Tona, és fonamental que hi hagi espais, possibilitats i recursos que permetin el seu desenvolupament. En una visió a llarg termini, la combinació d'educació i formació permanent és clau perquè el potencial creatiu pugui ser desenvolupat plenament. D'altra banda, per crear aquest clima afavoridor de l'expressió i la seva difusió, cal participar igualment de forma activa en xarxes i circuits estables de programació que permetin estar en contacte amb la contemporaneïtat cultural.

Projecte B.1	La formació i l'educació, elements claus de la creació
Descripció	Desenvolupar un programa de formació que contempli de manera integral les activitats i recursos a disposició tant dels creadors com del foment de les capacitats creatives
Accions	<ul style="list-style-type: none">• Utilitzar de manera intensiva les possibilitats de representació, exposició i participació que presenti la renovació dels equipaments culturals del poble• Obrir l'oferta de formació a tota la població: nens, joves, adults i gent gran.• Facilitar l'existència de beques per a formació artística• Vincular l'emergència de nous creadors a les manifestacions culturals existents• Coordinar i difondre l'oferta de formació conjuntament amb els pobles del voltant• Augmentar el coneixement de l'art contemporani amb la programació d'oferta formativa divulgativa• Potenciar la formació artística com a activitat extraescolar Activar i aprofundir la col·laboració amb AMPAS

Projecte B.2	Una oferta de formació variada i adaptable
Descripció	Crear un programa que ofereixi possibilitats de formació bàsica en diverses disciplines artístiques amb una relació clara amb l'oferta i activitats dels equipaments culturals existents
Accions	<ul style="list-style-type: none"> • Oferta de formació de música inicial amb relació amb l'escola de música Montserrat, els grups de música ja establerts a la població i a l'explotació dels bucs d'assaig de Can Licus • Oferta de formació en dansa, combinant les especialitats més tradicionals amb manifestacions més contemporànies • Oferta de formació en teatre, vinculada a l'utilització de la sala La Canal i la relació amb els grups de teatre de la població, Talia Tona 78 i Ipyana. • Oferta de formació en fotografia, en col·laboració amb l'Agrupació fotogràfica Tona

Projecte B.3	El foment de la creació, una aposta per la renovació i la innovació cultural
Descripció	Augment de les activitats encaminades a oferir el coneixement de les activitats portades a terme per altres institucions, circuits i agents.

Accions	<ul style="list-style-type: none">• Millorar la divulgació de les manifestacions culturals realitzades en el poble, sense negligir la funció pedagògica• Potenciar la qualitat artística de les eines de comunicació i difusió emprades per l'ajuntament i la resta d'agents culturals• Crear un programa de beques per a la creació artística. En el cas de les arts plàstiques, vincular-la a la cessió per temporades de l'espai de creació.• Potenciar algunes manifestacions específiques de Tona com ara la relació de joc i sostenibilitat i/o un ús divers dels espais naturals (més desenvolupat en apartat Patrimoni)
----------------	--

4. Segon àmbit: Un nou impuls a la cultura

4.1 Línia d'intervenció C: *La comunicació*

Ningú no dubta que per tirar endavant propostes que fomentin la participació, buscar respostes que donin solució a noves preguntes o senzillament adaptar-se a la complexitat actual és necessari posar d'una banda en primer pla la comunicació en el seu sentit més extens (forma, canals, freqüència) i d'altra banda facilitar els mecanismes per a què els agents pugin generar les dinàmiques que han de facilitar tant la capacitat de crear projectes com de fer-los viables. En tot cas per generar projectes i fer-los atractius s'han de crear condicions que permetin el seu desenvolupament.

Projecte C.1	Desenvolupament de la identitat visual de Tona
Descripció	Creació d'una imatge que identifiqui tant el poble com el conjunt d'equipaments i activitats que s'hi realitzen a partir d'elements culturals. Aquest projecte és susceptible de tenir una dimensió de comunicació general de tot el poble, però en tot cas és fonamental per comunicar i mostrar la riquesa patrimonial de la ciutat.
Accions	<ul style="list-style-type: none">• Definir els valors amb què s'identifica Tona i que vol transmetre• Creació de la identitat visual mitjançant un procés transversal que agrupi a diverses àrees de l'Ajuntament.

	<ul style="list-style-type: none">• Validar l'identitat visual proposada amb les diferents àrees de l'Ajuntament• Implantació:<ul style="list-style-type: none">- a la senyalètica dels espais urbans- aplicació en mitjans impresos (difusió d'activitats, cartells, publicacions, comunicació corporativa...)- aplicació als mitjans digitals (web, emailing, comunicació digital corporativa...)
--	--

Projecte C.2	Revisió i adequació de les eines de comunicació
Descripció	Per arribar tant als públics consolidats com als nous, és necessari adequar els missatges a les noves estètiques, als nous canals i als públics. Per aquest motiu, és necessari fer un esforç d'adaptació i renovació.
Accions	<ul style="list-style-type: none"> • Revisar les eines d'informació actuals • Aplicar la identitat visual bàsica • Identificar els públics i informacions a emetre • Dissenyar una imatge específica adequada per a cada mitjà • Augmentar la utilització de la web municipal i d'altres • Fer de la web municipal una eina que no només estigui actualitzada sinó que fomenti la participació • Estudiar els emplaçaments idonis i eficaços per a la ubicació de les pantalles informatives amb informació actualitzada. • Integrar el punt d'informació del poble com a un element capital en la circulació d'informació • Aprofitar l'emergència de RÀDIO TONA com a vehiculador informatiu

Projecte C.3	Ampliar l'abast comunicatiu Tona
Descripció	No només són els habitants de Tona els usuaris/consumidors de cultura, sinó que part d'ells procedeixen de les comarques de voltant o de fora d'elles. Absolutament en la línia del projecte anterior, cal potenciar la imatge de la cultura de Tona fora de la ciutat de manera continuada i estable.
Accions	<ul style="list-style-type: none"> • Reforçar la difusió de la informació per mitjà de l'ampliació de la capacitat d'emetre comunicats i notes de premsa • Connectar la informació a canals, fluxos i xarxes informatives ja existents, com per exemple el Consorci de Turisme Portes del Montseny, Osona Turisme, Consell Comarcal, Diputació de Barcelona, Generalitat de Catalunya. • Convidar sistemàticament mitjans de comunicació de fora de la ciutat dels diferents suports (premsa, ràdio, tv local i nacional) • Ajudar, a través de la informació i la formació al teixit associatiu a divulgar les seves activitats en els canals establerts a les seves pròpies xarxes especialitzades (a partir de les diverses temàtiques: poesia, teatre,...)

Projecte C.4	Redefinició del punt d'informació
Descripció	El punt d'informació actual de Tona no està situat en el lloc preeminent en què hauria d'estar. Els visitants no tenen informació sintètica o àmplia de les activitats o possibles llocs d'interès quan hi ha moltíssims d'entre ells que coneixen Tona justament a partir d'activitats concretes com la Fira de la Pesseta o el Pessebre vivent
Accions	<ul style="list-style-type: none"> • Identificar necessitats informatives dels visitants i dels ciutadans • Identificar un espai més cèntric que l'actual • Garantir recursos humans i econòmics que permetin el seu manteniment • Dotar de mecanismes d'actualització d'informació periòdics pel que fa a activitats • Dotar d'una base actualitzada i completa d'informació cultural (equipaments, patrimoni, activitat) i turística. • Garantir mecanismes que assegurin que tota la informació vinculada a l'acció cultural passa per aquest punt.

4.2 Línia d'intervenció D: *Noves formes de gestió*

Per un correcte desenvolupament de les línies d'intervenció abans descrites, és necessària una fase prèvia en la que s'ha d'establir de forma clara l'organització de l'àrea de cultura i la seva relació amb la resta d'àrees de l'ajuntament.

En aquest sentit, és prioritari definir l'àrea de cultura en la seva globalitat. D'aquesta manera, s'hauria d'establir quina és la relació entre el tècnic de cultura i la resta de serveis culturals municipals, com ara la biblioteca, el museu o Can Licus. La definició d'aquesta relació facilitarà la coordinació interna entre els diferents serveis culturals del poble.

D'altra banda, és fonamental que, a l'hora de definir les relacions amb la resta de serveis, es defineixi el perfil i les tasques específiques del tècnic de cultura. La recent creació del càrrec ha fet que fins ara la figura del tècnic no tingui una definició clara del perfil necessari i de les seves tasques. Per últim, caldrà posar en funcionament els canals de comunicació entre els tècnics de les diferents àrees de l'ajuntament. La coordinació entre regidories es fonamental a l'hora de optimitzar recursos i implantar programes integrals.

Projecte D.1	Definició funcional de l'àrea de cultura
Descripció	Definir les funcions concretes del àrea de cultura i la seva relació amb els serveis culturals del poble, així com la relació amb la resta de regidories de l'Ajuntament
Accions	<ul style="list-style-type: none">• Delimitació de tasques de l'àrea• Definició de l'organigrama de l'àrea (relacions amb biblioteca, Museu Camp de Les Lloses, sala d'exposicions)• Avaluació de les necessitats tècniques• Definició del perfil i funcions del(s) tècnic(s)• Elaboració del pla d'intervenció• Definició d'eines de seguiment i control

Projecte D.2	Implantació de polítiques transversals
Descripció	Implementar canals estables de comunicació entre els tècnics de les diferents àrees de l'Ajuntament. La coordinació entre regidories es fonamental a l'hora de optimitzar recursos i implantar programes integrals.
Accions	<ul style="list-style-type: none"> • Crear una estructura estable de coordinació interna • Promoure la comunicació fluïda entre les regidories • Potenciar la creació de projectes que facilitin les sinèrgies entre recursos públics • Promoure la creació de projectes entre les diferents regidories, més adequats a les necessitats de la ciutadania i més eficients en la seva gestió • Continuar el procés de coordinació que s'ha engegat amb el tècnics de l'ajuntament

Projecte D.3	Seguiment i implementació del PAC
Descripció	El PAC hauria de ser una eina bàsica a l'hora de planificar i ordenar les accions de l'Ajuntament i de la Regidoria de cultura. S'han d'establir responsabilitats i metodologies per fer la implementació, el seguiment i el control del procés
Accions	<ul style="list-style-type: none"> • Aprovar el contingut i la implementació del PAC • Garantir la implementació del PAC • Definir responsabilitats i metodologia de seguiment i implementació • Establir prioritats de implementació • Dotar de recursos econòmics i humans per a la seva correcta implementació • Garantir la participació del teixit associatiu • Definir eines de seguiment i control

Projecte D.4	Creació de la coordinadora d'entitats
Descripció	Òrgan de coordinació, debat, projecció i comunicació de les entitats culturals i altres entitats tonenques
Accions	<ul style="list-style-type: none"> • Obrir un espai de diàleg, reflexió i acció de entitats culturalment responsables a Tona • Definir els objectius, responsabilitats i funcions de l'entitat coordinadora • Permetre noves interlocucions no només amb l'Ajuntament sinó també amb altres organismes d'interès (Generalitat, Diputació, Consells Comarcals, etc.) • Crear un pla específic d'actuació i intervencions per part de la coordinadora • Dotar d'eines de seguiment i control per la coordinadora <p>Dotar la coordinadora d'un paper fonamental de recolzament per la implementació del PAC</p>

Projecte D.5	Creació de xarxes internes i externes de treball i comunicació
Descripció	Establiment de canals permanents de comunicació i diàleg entre les persones implicades en el desenvolupament cultural de Tona en dues dimensions: una interna, entre els tècnics i responsables de l'Ajuntament de Tona, i una externa, entre aquests i les entitats i promotors de cultura a Tona.
Accions	<ul style="list-style-type: none"> • Buscar formes eficaces de transmetre informació entre les persones i grups interessats • Reforçar la coherència de les actuacions municipals en matèria de cultura, especialment en relació a educació, joventut, participació i medi ambient

5. Tercer àmbit: La cultura com a factor de cohesió i de generació de referents d'identitat

5.1 Línia d'intervenció E: *El patrimoni*

La riquesa de Tona rau tant en el seu patrimoni material (Camp de Les Lloses, Castell, parcs naturals...) i immaterial (festes locals, pessebre vivent...) com en la combinació de tots dos. En tot cas, la seva valorització i disposició és un potencial innegable d'ús cultural futur.

Per poder augmentar la capacitat de dinamització cultural, cal plantejar noves estratègies que vinculin el patrimoni amb àrees adjacents (turisme, natura, desenvolupament, educació), que provoquin el diàleg entre els actors existents i que aprofundeixin en la conservació i valoració dels elements significatius i caracteritzadors de la població. La gestió patrimonial ha d'abandonar concepcions estàtiques i aprofundir en la seva capacitat d'innovar, de crear i de presentar-se de manera diferent tant al conjunt dels habitants del poble com dels potencials visitants.

Projecte E.1	Potenciar el patrimoni natural, vinculant-lo amb projectes d'altres àrees
Descripció	La preservació dels espais naturals de la població és un actiu utilitzat per agents culturals però que encara ho pot ser més. La fixació de rutes naturals és un benefici per als habitants del poble i un pol d'atracció pels foraster però alhora és també un nou recurs que obliga a la relació i a la creació d'iniciatives conjuntes amb àrees de medi ambient i turisme.

Accions	<ul style="list-style-type: none"> • Promoure el diàleg entre els agents culturals, turístics i mediambientals. • Potenciar la creació de projectes que facilitin les sinèrgies entre activitats relacionades • Completar el projecte d'adequació del parc natural del Castell • Realitzar visites comentades al Castell
----------------	--

Projecte E.2	Elaboració del catàleg patrimonial
Descripció	Per valoritzar els elements patrimonials de la població cal també tenir-los registrats i inventariats a fi d'ésser coneguts.
Accions	<ul style="list-style-type: none"> • Elaboració i realització del catàleg • Investigació exhaustiva dels recursos existents i redacció del catàleg • Fer del catàleg una eina útil tant pel coneixement com pel desenvolupament de l'acció cultural. • Donar-lo a conèixer i promoure la seva utilització per part de les persones i entitats del poble

Projecte E.3	Projecció del Camp de les Lloses
Descripció	La inauguració del Museu del Camp de les Lloses significa, entre d'altres conseqüències, l'inici d'un projecte més ampli de reapropiació arqueològica de la zona que, que a més, està donant mostres d'un dinamisme vitalitzant.
Accions	<ul style="list-style-type: none"> • Mantenir el ritme de creació i creixement d'activitats en el camp de les Lloses • Integrar altres elements patrimonials en les propostes del Museu • Completar el pla d'inversions • Promoure el museu com a promotor del patrimoni tonenc en la seva globalitat • Aprofitar sinèrgies amb altres intervencions patrimonials naturals i turístiques del poble. • Augmentar la seva capacitat comunicativa

Projecte E.4	Capitalitzar el Balneari Ullastres
Descripció	Si finalment es porta a terme, l'impacte del Balneari Ullastres no pot ser ignorat des de l'àmbit de la cultura, per tant cal conèixer amb més detall les seves activitats i el seu abast potencial.
Accions	<ul style="list-style-type: none"> • Recuperar i posar en valor els elements patrimonials contigus al balneari, com per exemple l'antiga edificació • Donar a conèixer les activitats i espais "culturals" previstes pel Balneari • Identificar les sinèrgies patrimonials i d'activitats relacionades • Utilitzar l'activitat del balneari per promoure el desenvolupament turístic del poble.

Projecte E.5	Potenciar la realització de projectes complementaris
Descripció	Exemples com la intervenció de l'Agrupació del Pessebre Vivent en accions de dinamització del Camp de les Lloses indiquen un camí que explora les sinèrgies entre activitats que són absolutament complementàries i que a més tenen un potencial de cohesionar forces internes i alhora atreure nous públics.
Accions	<ul style="list-style-type: none"> • Promoure el diàleg entre els actors relacionats amb la dinamització del patrimoni del poble • Potenciar la creació de projectes que facilitin les sinèrgies entre activitats relacionades • Involucrar el teixit associatiu en la posada en valor i difusió del patrimoni local.

5.2 Línia d'intervenció F: *Nous públics*

Hi ha un solapament de dos circumstàncies ja indicades: d'una banda, l'existència d'un increment poblacional molt important i, de l'altra, la pròpia evolució del consum cultural que obliga a la renovació i a un dinamisme diferent de la producció cultural.

Es pot dir que les formes tradicionals d'accedir al públic ja s'han transformat en un seguit de possibilitats que obliguen a ser més específics, més constants i més conscients de la importància de la captació, la retenció i la fidelització dels nous públics. Les propostes que es presenten combinen la creació de noves activitats amb la millora de les ja existents, tenint especial cura en arribar a la població jove i a les persones nouvingudes de la població.

Projecte F.1	Promoció de la cultura a Tona
Descripció	Potser no és suficient organitzar i celebrar programes i esdeveniments culturals per garantir l'assistència, la participació i la implicació dels assistents. Cal fer un esforç que asseguri la continuïtat i vitalitat de l'activitat cultural a Tona.
Accions	<ul style="list-style-type: none">• Integrar la programació de la biblioteca en la programació general de la cultura a Tona• Promocionar activitats directament a escoles i instituts mitjançant mostres, tallers, xerrades, converses o col·loquis• Crear espais on es desenvolupin projectes i activitats intergeneracionals• Vehicular informació a través d'entitats que tenen el primer contacte amb les persones nouvingudes com ara les AMPAS,...• Fer enviaments periòdics per correu de l'agenda cultural

Projecte F.2	Reformulació de la fira d'entitats
Descripció	Tot i que la fira d'entitats és una fita per la vida associativa, té potencialitat per ser un punt d'atracció de la ciutadania i de connexió entre les entitats que hi participen
Accions	<ul style="list-style-type: none"> • Augmentar el nombre d'entitats exposidores • Fomentar la quantitat i qualitat de mostres d'activitat per part de les entitats exposidores. • Fer més difusió pública • Ubicar-la en un lloc adequat i de fàcil accés, com ara la Plaça Major

Projecte F.3	Fomentar la creació d'activitats amb persones nouvingudes
Descripció	A més de les activitats tradicionals, hi ha vehicles de comunicació molt arrelats en les comunitats culturals o nacionals que s'incorporen a la població. Per impulsar la incorporació de la nova ciutadania a la vida cultural de Tona, cal també promoure el coneixement dels seus costums i hàbits culturals.
Accions	<ul style="list-style-type: none"> • Obrir espais de relació i participació en les entitats • Realitzar activitats en espais que tinguin més potencialitat pública, com pot ser la plaça • Continuar la realització de la Festa "Vivim junts – Tona avui" • Realitzar invitacions directes per activitats familiars

Projecte F.4	Incorporar els i les joves a la vida cultural
Descripció	Tot i el hàndicap actual de la inexistència d 'institut al poble, amb el que té de limitador per a la realització d'activitats per a la gent jove, és obvi que no només l'augment poblacional també incideix en aquesta franja d'edat sinó que també han de ser ells i elles els protagonistes de la cultura a Tona.
Accions	<ul style="list-style-type: none"> • Augmentar la participació en el consell de joves • Continuar l'obertura del punt jove per informar en àmbits diferents del propi • Reforçar la disponibilitat de mitjans de transports per garantir l'accés dels i les joves a les manifestacions culturals d'altres indrets propers • Facilitar el contacte amb altres realitats juvenils (intercanvis, projectes europeus, etc.) • Fer de Can Licus el punt de trobada i dinamització de la població juvenil

Projecte F.5	Actualització de la guia d'entitats
Descripció	La guia d'entitats és una eina d'informació de la vida cultural i de les activitats que es dona als nouvinguts al moment d'arribar a viure a Tona. Com a primera eina de contacte és fonamental que hi siguin totes les entitats del poble.
Accions	<ul style="list-style-type: none"> • Actualització de la guia existent • Detallar activitats susceptibles de participació • Dotació de la informació rellevant per que les persones nouvingudes puguin ser part de la vida associativa i cultural del poble • Fer una adaptació digital de la guia

Annexes

ANNEX 1: Entitats de Tona i Activitat.

ENTITAT	AMBIT	PROGRAMA
ADF FONT FREDA		
AGRUPACIÓ DE JUBILATS I PENSIONISTES		FESTA MARE DÉU LURDES
AGRUPACIÓ DE RESTAURADORS		
AGRUPACIÓ FOTOGRÀFICA	CULTURA	
AGRUPACIÓ PESSEBRE VIVENT	TRADICIONAL	PESSEBRE VIVENT
AMICS DE LA SARDANA	CULTURA	
AMPA CEIP ERA DE DALT		
AMPA ESCOLA VEDRUNA		
AMPA SES TONA		
ASSOCIACIÓ ATLÈTICA TONA	ESPORTS	
ASSOCIACIÓ CULTURAL ANDALUSA	CULTURA	
ASSOCIACIÓ DE DONES DE TONA		
ASSOCIACIÓ URUGUAI		
ASSOCIACIÓ MALIANS CATALUNYA		
ASSOCIACIÓ ESPORTIVA KARATE ROCKY	ESPORTS	
BROTS DE POESIA	CULTURA	
CÀRITES PARROQUIAL		
CEIP ERA DE DALT	EDUCACIÓ	
CENTRE EXCURSIONISTA TONA		
CENTRE MUNICIPAL DE FORMACIÓ - AULA OBERTA	EDUCACIÓ	
COMISSIÓ DE L'APLEC	CULTURA	APLEC DEL CASTELL
CLUB BILLAR TONA		
CLUB D'ARQUERS D'OSONA	ESPORTS	
CLUB DE BALL ESPORTIU	ESPORTS	
CLUB PATINATGE ARTÍSTIC DE TONA	ESPORTS	
COL·LEGI PIVE	EDUCACIÓ	
COMISSIÓ FESTA ST. ISIDRE-EL VERINAL	TRADICIONAL	
COMISSIÓ DE REIS	TRADICIONAL	CAVALCADA DE REIS

CONSELL DE JOVENTUT		
COR BONAIRE	CULTURA	CONCERTS A FESTES
COR NOU	CULTURA	CONCERTS A FESTES
DIABLES DE TONA	TRADICIONAL	FESTA MAJOR ESTIU
ESBART DANSAIRE CASTELL DE TONA	CULTURA	FESTIVAL DE ST. JAUME/ OSONA EN DANSA / APLEC DEL CASTELL
ESCOLA BRESSOL LA CUCAFERA	EDUCACIÓ	
ESCOLA DE MÚSICA MONTSERRAT	CULTURA	
ESCOLA SUÏSSA	EDUCACIÓ	
ESCOLA VEDRUNA DE TONA	EDUCACIÓ	
ESPLAI GÜITXI GÜITXI		
FOMENT D'ESPORTS	ESPORTS	
GEGANTERS DE TONA	TRADICIONAL	
GREMI DELS TONIS	TRADICIONAL	FESTA DELS TONIS
GRUP TEATRAL TALIA TONA 78	CULTURA	
GRUP D'ANIMACIÓ FESTA DE PASQUA	TRADICIONAL	
GRUP DE GANXET		
GRUP DE PUNTAIRES		
GRUP DE SALSA LA CLAVE		
GRUP DE TAPÍS		
HOQUEI PATINS TONA	ESPORTS	
JAZZ TONA	CULTURA	FESTIVAL JAZZ
LA REVISTONA	CULTURA	
LA TRACA -		
LUDOTECA TONA JOCS		
MOTOCLUB TONA	ESPORTS	
OSONA CONTRA EL CÀNCER		
PLATAFORMA D'ACCIÓ SOLIDARIA		
PUNT D'INFORMACIÓ TURÍSTIC		
PUNT JOVE		
SES TONA	EDUCACIÓ	

SOCIETAT DE CAÇADORS		
TONA PUNT COMERCIAL		
TONENCS AMICS DEL TEATRE	CULTURA	
UNIÓ CICLISTA TONA	ESPORTS	
UNIÓ ESPORTIVA TONA	ESPORTS	

ANNEX 2: Crèdits

El Pla d'Acció Cultural és una iniciativa de la Regidoria de Cultura de l'Ajuntament de Tona, que compta amb el suport de l'Àrea de Cultura de la Diputació de Barcelona a través de l'Oficina d'Estudis i Recursos Culturals.

Ha participat en l'elaboració d'aquest Pla:

Ajuntament de Tona:

- M. Antònia Serra, Alcaldessa
- Joan Rusiñol, Regidor de Cultura fins al juliol de 2006
- Francesc Xavier Sardà, Regidor de Cultura des de l'Agost de 2006
- Pere Puig, tècnic de cultura
- Bet Pol, tècnica joventut
- Margarida Fité, tècnica participació ciutadana

Diputació de Barcelona:

Esteve León, coordinador de l'Àrea de Cultura
Francesc Vila, cap del Serveis de l'Àrea de Cultura
Jordi Permanyer, cap del Servei de Biblioteques
Jaume Antich, director de la Oficina de Difusió Artística
Carles Vicente, director de l'Oficina de Patrimoni Cultural
Carles Prats, director de l'Oficina d'Estudis i Recursos Culturals

Equip de treball:

Coordinació general

Eugènia Argimon, Cristina Rodríguez i Xavier Coca (CERC)

Coordinació metodològica i redacció del Pla d'acció cultural

Angel Mestres, Joan Pedregosa, Mariana Pfenniger, (ITD, www.e-itd.com)

Amb la col·laboració de

Aina Roig, Marga Julià, Aranzazu Ortega, Dídac P. Lagarriga, Silvia Lladós

Entitats participants en les sessions de diagnòstic

- Agrupació Sardanista de Tona
- Associació La Pesseta
- Associació fotogràfica
- Biblioteca
- Brots de poesia
- Cor Bonaire
- Càritas
- Esbart Dansaire Castell de Tona
- Escola de Música
- Tona Punt de Comerç
- Tona '78 Talia

Persones i entitats entrevistades en profunditat

- Josep pagès, Brots de poesia
- Gilbert Sandoval, Fira de la pesseta
- Mar Cuixart, Biblioteca Caterina Figueras
- Albert Alcántara, Biblioteca Caterina Figueras
- Santi Vinyets, Gremi dels Tonis
- Sandra Ribas, Grup de Salsa La Clave
- Pep Hidalgo, Grup de Salsa La Clave
- Ramón Batlles, Agrupació fotogràfica
- Joan Ges, Agrupació Sardanista
- Ramón Ges, Esbart dansaire
- Toni Vilalta, Jazz Tona
- Josep Castanyé, Grup de Teatre Talia Tona 78
- Josep Sardà, Jutge de Pau
- Jaume Barri, dinamitzador cultural
- Assumpta Casas, Plataforma Solidària /Ludoteca

